

Pitkälänvuoren Tuulipuisto Oy
Timo Koljonen
pitkalanvuori@uka-group.com

Viite Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen YVA-menettely

Yhteysviranomaisen lausunto Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Keski-Suomen ELY-keskukselle on toimitettu Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen YVA-lain (252/2017) mukainen hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma 17.2.2021. Keski-Suomen ELY-keskus toimii hankkeen YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena. Hankkeesta vastaa Pitkälänvuoren Tuulipuisto Oy. Hankkeen kaava- ja YVA-konsulttina on Sweco Infra ja Rail Oy.

Hanke ja ympäristövaikutusten arviointimenettely

Hanke

Pitkälänvuoren Tuulipuisto Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Petäjäveden kuntaan Pitkälänvuoren alueelle. Hankealue sijaitsee noin kolme kilometriä Petäjäveden keskustasta länteen valtatie 23 varrella, Keuruun rajan tuntumassa. Matkaa hankealueen rajalta Keuruun keskustaan on noin 18 km. Tuulivoimayleiskaava-alueen alustava pinta-ala on noin 1 200 hehtaaria. Hankkeen tavoitteena on lisätä Suomen uusiutuvan energiatuotannon kapasiteettia ja vastata siten omalta osaltaan Suomen uusiutuvan energian tavoitteisiin.

Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä tarkastellaan tuulivoimaloiden osalta alustavasti kahta vaihtoehtoa (VE 0 ja VE 1). Vaihtoehdossa VE 1 tarkastellaan 11 tuulivoimalan toteuttamista ja VE 0 vaihtoehdolla hanketta ei toteuteta. Vaihtoehdossa VE 1 tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 270 m ja yksikköteho noin 8 MW/voimala. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille ja sähköasema. Sähkönsiirto toteutetaan tuulivoimaloilta Petäjäveden sähköasemalle tai Fingridin 110 kV voimajohtoon tuulivoimala-alueella. Tuulivoimalapuiston on arvioitu olevan toiminnassa talvella 2022-2023.

Hankkeen toteuttamisvaihtoehdot

Tuulivoimalat	
VE 0	Hanketta ei toteuteta.
VE 1	Alueelle rakennetaan 11 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 270 metriä. Yhden voimalan tehoksi on suunniteltu noin 8 MW/voimala.
Sähkönsiirto	
	Sähkönsiirto toteutetaan tuulivoimaloilta Petäjäveden sähköasemalle tai Fingridin 110 kV voimajohtoon tuulipuistoalueella.

Hankkeen aiempi käsittely

Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeelle on annettu YVA-lain mukainen yksittäistapauspäätös 7 tuulivoimalan hankkeelle 22.9.2016 (KESELY/1064/2016). Tällöin YVA-menettelyä ei edellytetty sovellettavaksi hankkeeseen. Hanke on tämän jälkeen muuttunut ja voimalamäärä on kasvanut, jolloin hanke kuuluu YVA-lain hankeluettelon mukaisiin hankkeisiin ja siten tulee sovellettavaksi YVA-lain mukainen menettely.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

YVA-lain (252/2017) ja -asetuksen (277/2017) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja arvioinnin yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kaikkien tiedon saantia ja osallistumismahdollisuuksia. Hanke kuuluu YVA-menettelyn piiriin YVA-lain liitteenä olevan hankeluettelon perusteella. Tuulivoimalahankkeet, joissa voimaloiden määrä on vähintään 10 tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia, tulee soveltaa YVA-lain mukaista menettelyä.

YVA-lain mukainen menettely toteutuu kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa yhteysviranomainen antaa lausunnon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma) ja arvioi ohjelman laajuutta ja riittävyttä hankkeen ympäristövaikutusten arvioimiseksi. Tältä pohjalta laaditaan edelleen ympäristövaikutusten arviointiselostus, jonka riittävyden ja laadun yhteysviranomainen tarkistaa ja antaa siitä perustellun päätelmän hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista hankkeesta vastaavalle. YVA-prosessi pysähtyy tämän jälkeen, mutta mikäli hankkeen toteuttaminen edellyttää esimerkiksi ympäristölupaa, on luvan myöntämisen yhteydessä otettava huomioon yhteysviranomaisen antama perusteltu päätelmä ja sen ajantasaisuus.

Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen YVA-lain 8 §:n mukainen ennakkoneuvottelu pidettiin 24.9.2020. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä. Pidetyssä ennakkoneuvottelussa käsiteltiin myös hankkeen osayleiskaavan laatimista. Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeessa YVA-menettely ja kaavamennettely toteutetaan erillisinä, mutta menettelyiden osalta hankkeen kuulutukset ja asiakirjojen nähtävilläolo sekä yleisötilaisuudet toteutetaan samanaikaisesti.

Hankkeen vaikutusalueelle, noin 4 km etäisyydelle, sijoittuu Petäjaveden vanha kirkko, joka on UNESCO:n maailmanperintölistalla oleva kohde. Museovirasto on katsonut, että tuulivoimahankkeen vaikutuksia kirkkoon ja sen UNESCO-arvon säilymiseen tulee arvioida myös ns. HIA-arvioinnin (Heritage Impact Assessment) kautta. Kyseinen arviointi valmistuu kuluvan kevään aikana.

Osallistumisen järjestäminen ja annetut lausunnot ja mielipiteet

Hankkeesta tiedottaminen ja osallistuminen

Kuulutus ja arviointiohjelma on ollut nähtävillä 15.3. – 16.4.2021 välisen Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (Keski-Suomen ELY-keskus) verkkosivulla www.ely-keskus.fi/kuulutukset. Arviointiohjelmasta on ollut paperinen versio tutustumista varten seuraavissa toimipaikoissa (aukiolojen mukaan):

- Keski-Suomen ELY-keskuksen asiakaspalvelupisteessä, Cygnaeuksenkatu 1 (Jyväskylä)
- Petäjaveden kunnantalo, Suutarintie 4 (Petäjävesi)

11.5.2021

- Petäjaveden kirjasto, Miilutie 4 (Petäjävesi)

Hankkeesta on kuulutettu maakunnallisesti leviävässä sanomalehdessä. Lisäksi tiedottamisessa on hyödynnetty eri sähköisiä kanavia.

Hankkeesta on pidetty yleisötilaisuus webinaarina kuulemisaikana 25.3.2021. Tilaisuudessa esiteltiin hankkeen YVA-ohjelmaa ja suunnittelualueelle laadittavaa osayleiskaavaa. Tilaisuuteen osallistui 38 henkilöä.

Hankkeelle on perustettu seurantaryhmä, johon on kutsuttu alueella vaikuttavia yhdistyksiä ja toimijoita. Seurantaryhmään on kutsuttu seuraavat tahot hankevastavan ja konsultin lisäksi:

- Keski-Suomen ELY-keskus
- Petäjaveden kunta
- Keuruun kaupunki
- Keski-Suomen liitto
- Keski-Suomen museo
- Museovirasto
- Jyväskylän kaupunki, Ympäristöterveydenhuolto
- Luonnonvarakeskus (Luke)
- Keski-Suomen lintutieteellinen yhdistys
- Keurusseudun luonnonystävät ry
- Suomen luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri
- MHY Keski-Suomi
- Petäjaveden yrittäjät
- Vanhan kirkon hoitotoimikunta
- Petäjaveden vanhan kirkon säätiö
- Petäjaveden luonto ry
- MTK Keski-Suomi
- Pengerjoen kyläyhdistys ry
- Petäjävesi-Seura Ry
- Petäjaveden Hirvimiehet ry
- Petäjaveden Erämiehet ry
- Ampialan hirviseura
- Toinen Metsäliitto osuuskunta
- Koillis-Keuruun HAKA ry

Seurantaryhmän kokous on pidetty Teams-kokouksena 4.11.2020. Kokoukseen osallistui 16 henkilöä, jotka edustivat hanketoimijaa ja hankkeen konsultteja sekä viranomaisia ja paikallisia tahoja.

Lausunnot ja mielipiteet

Lausunnot on pyydetty alla mainituilta tahoilta. Myös muilla tahoilla ja kansalaisilla on ollut mahdollisuus esittää mielipiteensä nähtävilläoloaikana.

Lausunnot on pyydetty seuraavilta tahoilta:

Digita Oyj, DNA, Elisa Oyj, Fingrid Oyj, Fintraffic Lennonvarmistus Oy ANS Finland, Ilmatieteen laitos, Jyväskylän kaupunki (ympäristöterveydenhuolto), Jämsän kaupunki, Keski-Suomen lintutieteellinen yhdistys ry, Keurusseudun luonnonystävät ry, Keuruun kaupunki, Koillis-Keuruun HAKA ry, Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen Museo, Keski-Suomen Pelastuslaitos, Luonnonvarakeskus, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Metsähallitus (luonto), Metsähoitoyhdistys Keski-Suomi, Moi, MTK Keski-Suomi, Museovirasto, Pengerjoen Kyläyhdistys ry, Petäjaveden Erämiehet ry, Petäjaveden Hirvimiehet ry, Petäjaveden kunta, Petäjaveden luonto ry, Petäjaveden vanhan kirkon säätiö, Petäjaveden Yrittäjät, Petäjävesi-Seura ry, Puolustusvoimien pääesikunta, PV 3 logistiikkarykmentti, Saarijärven kaupunki, Suomen

11.5.2021

luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri, Suomen metsäkeskus, Suomen metsästäjälitto Keski-Suomen piiri, Suomenselän lintutieteellinen yhdistys, Telia, Liikenne ja viestintävirasto Traficom, Turvallisuusverkot/erillisverkot, Vanhan kirkon hoitotoimikunta, Vapo Oy, Väylävirasto.

Tiivistelmät saaduista lausunnoista ja mielipiteistä

Yhteysviranomaiselle on toimitettu nähtävilläoloaikana lausuntoja ja mielipiteitä yhteensä 21, joista lausuntoja oli 17 ja mielipiteitä 4. Mielipiteissä oli yhteensä 183 allekirjoittajaa. Osa mielipiteistä oli kohdennettu kaavan osallistumis- ja arviointiohjelmaan, mutta ne on otettu huomioon myös tässä lausunnossa.

Ohessa saadut lausunnot ovat tiivistettyinä. Saaduista mielipiteistä on laadittu yhteenveto. Lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon keskeisiltä osin lausuntoa laadittaessa. Saadut lausunnot ja mielipiteet arkistoidaan sähköisesti Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asianhallintajärjestelmään. Lausunnot ja mielipiteet on toimitettu 26.4.2021 hanketoimijalle tiedoksi.

Keski-Suomen ELY-keskuksessa on lausunnon valmisteluun pyydetty kommentit keskeisiltä asiantuntijoilta. Lausunnon valmisteluun on osallistunut ympäristö- ja luonnonvarat sekä liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueilta seuraavat asiantuntijat:

Alueidenkäyttö, ylitarkastaja Veijo Korpi
Luonnonsuojelu, biologi Johanna Hallman
Maisema ja kulttuuriympäristöt, ylitarkastaja Liisa Horppila-Jämsä
Liikenne, projektipäällikkö Soili Katko

Lausunnot

Elisa Oyj

Ei vastusta hanketta, mutta pyytää huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkki-järjestelmiä.

Fingrid Oyj

Lausunnossa todetaan, että arviointiohjelmassa esitetty liityntäratkaisu vastaa Fingrid Oyj:n kanssa käytyjä keskusteluja. Hankealueella sijaitsee Fingridin 110 kV (kilovoltin) voimajohto Petäjävesi - Mänttä. Hankealueen itäpuolelle jäävät Fingridin 220 kV voimajohto Jämsä - Petäjävesi ja 400 kV voimajohto Toivila - Vihtavuori.

Fingrid suunnittelee 110 kV Petäjävesi - Mänttä voimajohdon uusimista nykyisen johdon paikalle. Hankkeesta on tehty sähkömarkkinalain mukainen ympäristöselvitys (2020) ja sen mukaisessa ratkaisussa 110 kV voimajohdon johtoalue ei levene nykyisestä, joten johtoaukean leveys on 30 metriä ja reunavyöhykkeet sisältävän johtoalueen leveys on yhteensä 50 metriä. Rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat tullaan päivittämään nykykäytännön mukaisesti uuden johtoalueen ulko-reunoille, joka tarkoittaa rakennusrajoitusalueen levenemistä kymmenellä metrillä voimajohdon molemmin puolin. Siten maankäytön suunnittelussa on suositeltavaa, että voimajohtoa varten varattuna alueen osana käytetään johtoalueen kokonaisleveyttä 50 metriä eikä tälle alueelle osoiteta rakennusaloja.

Fingrid on käynnistämässä myös Alajärvi-Hikiä 400 + 110 kV voimajohtohanketta, joka sijoittuisi nykyisten 220 kV ja 400 kV voimajohtojen reitille (tuulivoimala-alueen ulkopuolella). Tavoitteena on hyödyntää nykyisen 220 kV voimajohdon johtoaluetta. Hankkeen ratkaisut tarkentuvat alkavassa YVA-menettelyssä. Ennakkoneuvottelu on tarkoitus järjestää syksyllä 2021 ja YVA-ohjelma valmistunee alkuvuodesta 2022.

11.5.2021

Ympäristöministeriö on julkaissut oppaan heinäkuussa 2012 Tuulivoimarakentamisen suunnittelu (Ympäristöministeriön ohjeita 4 | 2012). Fingrid Oyj on ottanut siinä kantaa tuulivoimalan sijoittamiseen voimajohtoon nähden. Tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1,5 x tuulivoimalan maksimikorkeuden (maksimikorkeus = napakorkeus + lavan pituus) määrittämän etäisyyden päähän johtoalueen ulkoreunasta mitattuna. Em. etäisyysvaatimus tulee ottaa huomioon tuulivoimaloiden sijoituksessa.

Fingrid Oyj:llä ei ole muuta lausuttavaa arviointiohjelmasta.

Fintraffic Lennonvarmistus Oy

Fintrafficin lennonvarmistus antaa ilmailulain 158 § mukaisia lausuntoja lentoesteistä lentoesteluvan hakemista varten. Lausunnossa otetaan kantaa kohteen mahdollisiin vaikutuksiin lentoturvallisuuteen sekä lentoliikenteen sujuvuuteen ja tarvittaessa rajoitetaan kohteen maksimikorkeutta. Lentoliikenteen sujuvuuden arvioinnissa Fintrafficin lennonvarmistus käyttää yhteistyössä Liikenne- ja viestintäministeriön sekä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien kanssa sovittuja lausuntoperiaatteita ja tarvittaessa rajoittaa esteiden korkeuksia niiden mukaisesti. ArcGIS -muutoinen paikkatietoaineisto lentoesterajoituksista on ladattavissa Fintrafficin verkkosivustolta osoitteesta Lentoesteeet paikkatietoaineistona | Fintraffic. Aineistoa käytämällä voi suunnittelija etukäteen arvioida kohteelleen mahdollisesti kohdistuvia korkeusrajoituksia.

Ilmatieteen laitos

Ilmatieteen laitoksella ei ole hankkeesta lausuttavaa.

Jyväskylän kaupunki, ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon lausunnossa todetaan seuraavaa:

- Arviointiohjelmaan tulee sisällyttää ohjelmassa mainittujen tuulivoimaloiden ulkomelutasojen ohjearvojen lisäksi ns. asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaiset melun toimenpiderajat sekä arviotarkastelu näiden toimenpiderajojen toteutumisesta rakennuksen sisätiloissa

- Arviointiohjelmassa käytetään pienitaajuisen melun tarkastelussa asuntojen rakenteiden ääneneristävyysarvoina ympäristöministeriön mallinnusohjeen mukaista tanskalaista DSO 1284 ääneneristävyyttä. Tämä vastaa tanskalaista rakentamista. Mallinnusohje on vuodelta 2014. Rakennusten ulkovaipan ääneneristävyys voi vaihdella paljonkin. Asumisterveysasetuksen mukaisten toimenpiderajojen tulee alittaa jokaisessa asuinalossa sen ääneneristyksestä riippumatta. Vaikutusten arvioinnissa on tarkoituksenmukaisempaa käyttää kotimaisen tutkimuksen (Turun ammattikorkeakoulun raportti 265) mukaisia eristävyysarvoja, jotka tutkimuksen mukaan toteutuvat vähintään 84 % suomalaisissa pientaloissa.

- Rakentamisessa, laitteiston huollossa ja toiminnassa tulee ottaa huomioon Syrjäharjun pohjavesialueen ja vedenottamon läheisyys siten, että pohjaveden antoisuus ja laatu ei vaarannu.

Keski-Suomen liitto

Keski-Suomen liiton lausunnossa todetaan, että voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa hankealue sijoittuu bionaluteen tukeutuvalla alueelle. Bionaluteen tukeutuvan alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.

Hankealueen kautta kulkevan valtatie 23:n ja rautatien varsi on osoitettu maakuntakaavassa valta-/rautatien kehittämisakselinä. Lisäksi alueen kautta kulkee maakuntakaavassa osoitettu lounais-koillisuuntainen voimalinja. Alueen koillisosaa

11.5.2021

sivuaa ohjeellinen ulkoilureitti ja kaakkoisosaa voimalinja. Hankealueen itäpuolella, noin neljän kilometrin päässä lähimmästä voimaloista sijaitsee Petäjäveden vanha kirkko, joka on maakuntakaavaan merkitty UNESCO:n maailmanperintökohde (un). Merkinän suunnitelmääräyksessä todetaan, että kohdetta ja sen lähiympäristöä on suunniteltava siten, että maailmanperintökohteen rakennus- ja kulttuurihistorialliset sekä maisemalliset arvot säilyvät ja vahvistuvat.

Vanha ja nykyinen kirkko ympäristöineen muodostavat Petäjäveden kirkkomiljöön, joka on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 1993 ja RKY 2009). Kirkkomiljöötä koskevassa maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä todetaan, että alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisesti rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Alueen käyttöä on ohjattava siten, ettei näitä arvoja heikennetä. Lisäksi vanhan kirkon kulttuurimaisema on luokiteltu maakuntakaavassa maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Myös Piesalankylän maakunnallisesti arvokas maisema-alue jää hankkeen vaikutusalueelle.

Keski-Suomen liitolla ei ole erityistä huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointihjelmassa arvioitaviksi esitettyihin ympäristövaikutuksiin, eikä ohjelmassa kuvattuihin arviointimenetelmiin. Liitto pitää arvioinnin kannalta tärkeänä maisemallisten ja kulttuuriympäristöllisten vaikutusten selvittämistä riittävällä tarkkuudella ja ottaa vaikutukset huomioon kaavasunnittelussa ja -ratkaisussa. Liitto näkee myös tärkeänä paikallisten kansalaisten tiedonsaannin lisäämiseen ja mielipiteiden huomioon ottamisen.

Keski-Suomen Lintutieteellinen Yhdistys ry (KSLY)

Keski-Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen näkemyksen mukaan ohjelmaan on sisällytetty asianmukaiset linnustonselvitykset. Selvitysten perusteella voidaan riittäväällä tavalla arvioida hankkeen vaikutuksia linnustoon. Pesimälinnustonselvityksiin käytettävää maastotyöaika ei kuitenkaan ole arvioitu vastaavalla tavalla, kuin muissa erillisissä linnustonselvityksissä. KSLY esittää, että YVA-ohjelman pesimälinnustonselvityksen kuvausta tarkennetaan siltä osin, että pesimälinnustonselvitykseen käytettävä maastotyöaika arvioidaan YVA-ohjelmaan. Lisäksi lausunnossa esitetään, että menetelmien osalta selostetaan tarkemmin, miltä osin pesimälinnustonselvityksessä tullaan käyttämään piste- ja linjalaskentamenetelmiä.

Lausunnossa todetaan, että YVA-ohjelman linnustonselvitysten tueksi on pyydetty Tiira-havaintojärjestelmän lintuhavaintoja KSLY:n toimialueelta hankealueelta ja sen lähiympäristöstä. Lisäksi on huomioitu maakunnallisesti arvokkaat lintualueet (MAALI). KSLY huomauttaa, että Pitkälänvuoren tuulivoimahanke rajautuu Keuruun kuntaan, joka on Suomenselän lintutieteellisen yhdistyksen toimialuetta. YVA-ohjelman lähteissä ei kuitenkaan ole mainittu Suomenselän maakunnallisesti arvokaiden lintualueiden loppuraporttia. KSLY huomauttaa, että linnustovaikutusten tarkastelussa tulee huomioida vastaavat aineistot ja selvitykset myös Suomenselän lintutieteellisen yhdistyksen toimialueelta.

Keski-Suomen museo

Lausunnossa todetaan, että hankealueella ei sijaitse tämänhetkisten tietojen mukaan tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Tuulivoimapuiston suunnitelma-alueelle tehdään hankkeen yhteydessä arkeologinen täydennysinventointi, mitä Keski-Suomen museo pitää hyvänä toimintatapana tuulivoimahankkeiden kohdalla.

Lausunnossa todetaan edelleen, että tuulivoimapuiston läheisyydessä ja tuulivoimaloiden vaikutusalueella on useita paikallisesti, maakunnallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin merkittäviä rakennetun ympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Tuulivoimaloiden sijoittelussa ja lukumäärässä tulee pyrkiä voimaloiden vaikutusten ja näkymien minimoimiseen kulttuuriympäristön arvotettujen kohteiden osalta. Näinkin laajassa tuulivoimahankkeessa erityistä huomiota

11.5.2021

tulee osoittaa maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävälle kulttuuriympäristön kohteille ja alueille. Petäjaveden vanhan kirkon, UNESCO-kohteen, osalta on erittäin hyvä, että tuulivoimahankkeen osalta tehdään HIA-selvitys, jonka tulos on otettava huomioon YVA-arviointia tehdessä. Muutoin arviointiohjelmassa esitetyt kulttuuriympäristöä koskevat arviointiperusteet ovat Keski-Suomen museon mielestä riittävät tuulivoimahankkeen vaikutusten arvioimiseen.

Luonnonvarakeskus (LUKE)

Lausunnon tiivistelmässä todetaan, että Pitkälänvuoren tuulivoimapuiston YVA-ohjelmassa suunnitellaan käytettävän erilaisia järjestelmällisiä luontoselvityksiä, aiemmin laadittua selvitystä vuodelta 2015 ja muuta täydentävää aineistoa. Vaikutuksia riistapopulaatioihin on selvitetty ja tullaan selvittämään melko hyvin, mutta joitakin lisäselvityksiä ja täydennyksiä esitetään tehtäväksi, kuten mm. lumijälkilaskentoja. Tiedossa ei ole suden, ilveksen tai karhun elinpiirejä. Hankealue sijoittuu hyvälle metsäkanalintualueelle, ja se sivuaa mm. 2–3 metson soidinta, mikä tarkoittaa, että alueella lähes varmasti on lajin päiväviirejä. Alueen maankäytöllä, lisääntyneellä häirinnällä ja elinympäristön menetyksellä saattaa hyvin olla haitallisia vaikutuksia alueen riistakantoihin. Eläimistöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin suunnitelma on pääpiirteissään kattava ja käytetyt menetelmät ja aineistot on tyydyttävästi kuvattu.

Museovirasto

Museovirasto nostaa esille alueen nykytilan kuvauksen osalta kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, jotka sisältyvät hankkeen vaikutusalueeseen ja katsoo, että kohteisiin tulee lisätä vuonna 1879 valmistunut Petäjaveden uusi kirkko, joka on kirkkolain suojelema.

Sivulla 114 kappaleessa 4.6.4 Maisema- ja kulttuuriympäristövaikutukset todetaan: ”Hankealueen ympärillä sijaitsee useita maisemaa ja rakennettua kulttuuriympäristöä edustavia arvokohteita, mikä lisää maiseman herkkyyttä muutoksille. Tästä johdun maisemaa ja rakennettua kulttuuriympäristöä edustaviin arvokohteisiin ja arvoalueisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan tavallista laajemmalla alueella. Hankealuetta ympäröivät arvokohteet huomioidaan vaikutusten arvioinnissa 10 kilometrin etäisyydelle saakka.” Museovirasto pitää hyvänä vaikutusten arviointia mahdollisimman laajasti, koska kyseessä on kansainvälisesti arvokas, ainutlaatuinen kulttuuriympäristön kohde ja kokonaisuus. Vaikutusten arviointiin ja päätökseen siitä, onko kyseessä hanke, jolla on edellytyksiä toteutua vaikuttaa ensisijaisesti myös siitä tehtävä, UNESCO:n suosima HIA-arviointi (Heritage Impact Assessment). Tuleva YVA –arviointi on hyvä tehdä HIA arviointia kuullen.

Keski-Suomen pelastuslaitos

Keski-Suomen pelastuslaitoksella ei ole hankkeesta huomautettavaa. Keski-Suomen pelastuslaitos antaa pyydettyä rakennusvalvontaviranomaiselle erillisen lausunnon tuulivoimahankkeiden rakennuslupakäsittelyjen yhteydessä.

Multian kunta

Multian kunnalla ei ole erityistä kommentoivaa hankkeen johdosta. Pitkälänvuoren tuulivoimapuistolla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Multian kunnan puolelle. Etäisyyttä kunnan rajaan noin 7 km. Multian kunta arvioi vaikutuksia uudestaan, kun YVA-selostus ja kaavan valmisteluaineistot ovat nähtävillä, jolloin vaikutusarviointia on laadittuna.

Petäjaveden kunta

Petäjaveden kunnan lausunnossa on tiivistettynä todettu YVA-ohjelman sisältö ja suunniteltu aikataulu hankkeen osalta. Lisäksi on nostettu esille UNESCO-kohteen, Petäjaveden vanhan kirkon osalta laadittava HIA-selvitys. 25.3.2021 pidetyssä

11.5.2021

yleisötilaisuudessa tuli esille myös toive riittävien maisemavaikutusten selvittämisestä myös lähiasutuksen osalta. Lausunnossa Petäjaveden kunnanhallitus esittää, että maisemavaikutusten arviointi tulee laatia huolella ja riittävän laadukkaasti sekä myös mahdollisesti 3D-mallinnuskeinoja (virtuaalimallit) käyttäen mm. Petäjaveden vanhan kirkon läheisyyden vuoksi.

Petäjävesi-Seura ry

Lausunnossa todetaan, että Petäjävesi-Seura haluaa nähtäväksi myös tuulivoimalahankkeen kuvasovitteet ja näkyvyysanalyysin sekä varjostus- ja välkeselvitykset sekä selvityksen tuulivoiman vaikutuksesta äänimaisemaan. Lisäksi Petäjävesi-Seura haluaa kuulla UNESCO:n arvion, ennen kuin tuulivoimalahanke aloitetaan. Seura katsoo, että jos Petäjaveden vanhan kirkon UNESCO-status on vaarassa, se on Petäjävedelle, Keski-Suomelle sekä koko Suomelle valtavan suuri menetys. Petäjaveden vanha kirkko on Suomen ainoa UNESCO-kirkko. Seura pitää erittäin tärkeänä, että hankkeesta tehdään HIA-arviointi.

Puolustusvoimat, Pääesikunta

Pääesikunnan lausunnossa viitataan vuoden 2016 annettuun lausuntoon, jolloin voimaloiden määrä oli 7. Yhteysviranomaisen on ollut yhteydessä sekä Pääesikuntaan että hanketoimijaan, jotta varmistetaan, että myös Pääesikunnalta annettu lausunto hanketoimijalle vastaa suunniteltua hanketta.

Suomen metsäkeskus

Lausunnossa todetaan, että kaava-alue on nykyisellään lähinnä maa- ja metsätalouksikäytössä olevaa aluetta. Metsäkeskus esittää, että kaavatyön yhteydessä arvioidaan vaikutuksia myös alueen metsätalouden ja metsäelinkeinojen harjoittamiseen. Kokonaisuutena hanke vähentää voimalaitosten läheisyydessä metsätalouksikäytössä olevaa maapinta-alaa ja siten vähentää metsätalouden toimintaedellytyksiä. Toisaalta hanke mm. monipuolistaa alueen maankäyttöä ja mahdollistaa alueen tieverkoston kehittämistä. Metsäkeskus pitää tärkeänä, että hankkeen suunnittelussa huomioidaan niin metsätalouden kuin muidenkin metsiin perustuvien elinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytysten säilyminen ja turvataan tarvittavien tieyhteyksien ja yhtenäisten alueiden säilyminen metsäelinkeinojen käytössä. Voimaloiden ulkopuolisilla alueilla tulee mahdollistaa metsätalouden harjoittaminen ja metsälain voimassaolo kaavamerkinnoin.

Tuulivoimaloiden rakennuspaikkojen sijoittelussa tulee huomioida metsälain 10 §:n kohteet. Lisäksi talousmetsien käsittelyssä jätetään säästöpuuryhmiä, suojakaistoja ja riistatiheikköjä, joiden tarkoitus olla ylläpitää luonnon monimuotoisuutta ja tarjota suojaa eläimille. Näiden kohteiden toivotaan säilyvän tuulivoimarakentamisen yhteydessä. Lisäksi todetaan, että myös vesitalouteen liittyvät vaikutukset ja vesien suojeleluun liittyvät näkökohdat tulee hankkeen vaikutusten arvioinnissa ottaa huomioon.

Lausunnossa tuodaan esille, että arviointiohjelmassa on todettu suorien ilmastovaiikutuksien syntyvän lähinnä liikenteestä. Puutteena arvioinnin osalta todetaan, että voimala-alueen, sähkölinjojen ja teiden rakentamisen myötä poistuu alueelta myös puustoa, millä on vaikutusta myös alueen hiilinieluihin ja -varastoihin. Metsäkeskus esittää, että arviointiselostukseen lisätään käytöstä poistuva metsäpinta-alan määrä ja sen vaikutus hiilinieluihin. Tuulivoimala-alue tulisi suunnitella niin, että metsäpinta-alan vähenemä olisi mahdollisimman pieni.

Edelleen lausunnossa kannustetaan hyödyntämään ympäristövaikutusten arvioinnissa Metsäkeskuksen avointa metsä- ja luontotietoa, joka tulisi lisätä yhtenä tietolähteenä arviointiohjelman kohtaan 4.1.

Metsäkeskus näkee lausuntomahdollisuutensa tärkeänä myös muissa kaavavaiheissa.

11.5.2021

Liikenne- ja viestintävirasto, Traficom

Lausunnossa tuodaan esille, että suunniteltu tuulivoimapuisto sijaitsee Jyväskylän lentoaseman lähestymisalueella (TMA), joka asettaa korkeusrajoituksia suunniteltaville ja asetettaville esteille. Voimaloiden vaikutusta tähän alueeseen ei ole käsitelty.

Sivulla 25 on mainittu ohje tuulivoimaloiden päivämerkintöihin, lentoestevaloihin ja ryhmittelyyn. Kyseinen Traficomien ohje on päivitetty 7.9.2020. Ainoa muutos, joka vaikuttaa myös YVA-ohjelman tekstiin, koskee maston välikorkeuksiin asennettavan lentoestevalon tyyppiä. Uudessa ohjeessa tyyppi on B.

Sivulla 30 on vanhentunutta tietoa ilmailulaista ja lentoestelausunnon hakemisesta. Voimassaoleva ilmailulaki on 864/2014. Lentoestelausuntoa koskeva teksti on syytä korvata esimerkiksi Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n sivulla kerrotun mukaiseksi.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.

Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja 200 - 300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriöitä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.

On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Suomen Turvallisuusverkko Oy, Suomen Erillisverkot -konserni

Lausunnossa todetaan, että Suomen Turvallisuusverkko Oy:llä ei ole lausuttavaa tai osallistumistarvetta suunnittelukokonaisuuteen liittyen.

Vapo Oy

Vapo Oy:n lausunnossa nostetaan esille, että Vapo Oy:llä on tuulivoimapuiston hankealueella turvetuotannossa olevia alueita ja muuta maaomaisuutta. Arviointiohjelman alustavan voimalasijoittelun mukaan osa suunnitellusta tuulivoimaloista on sijoitettu hyvin lähelle (alle 200 metriä) olemassa olevaa tuotantoaluetta. Lausunnossa nostetaan esille, että kaavoituksen yhteydessä tuulivoimalat tulee sijoittaa riittävän etäälle turvetuotantoalueista tai muutoin varmistaa, että turvetuotantoalueen ja voimaloiden väliin jää riittävän laajat suoja -alueet paloturvallisuutta ajatellen. Tuulivoimapuiston YVA-menettelyn kanssa samanaikaisesti hankealueelle valmistellaan osayleiskaava. YVA-ohjelman mukaan YVA-selostus ja kaavaluonnos tulevat yhtäaikaaisesti nähtävillä ja Vapo Oy antaa tarvittaessa lausunnon edellä mainitussa vaiheessa ja edelleen yleiskaavaehdotuksesta. Tässä vaiheessa Vapo Oy tuo esille, että tuulivoimaan liittyvän kaavoituksen yhteydessä tehdyt luo-merkinnät saattavat rajoittaa tai estää muuta maankäyttöä luo-merkintäalueille tai niiden välitömmässä läheisyydessä. Siksi luo-merkinnän käyttöä Vapo Oy pitää tuulivoimaosakaavoituksessa kyseenalaisena. Edelleen lausunnossa todetaan, että tuulivoimaan liittyvällä osayleiskaavalla ei liene tarkoitus tarpeettomasti haitata tai estää

11.5.2021

muuta maankäyttöä kaava -alueella.

Vapo Oy:n näkemyksen mukaan osayleiskaavassa tuulivoimaloiden sijoittelua on mahdollista ohjata muutoinkin kuin luo-merkinnöillä. Arvokkaiksi arvioidut luonto-kohteet olisi mahdollista esittää esimerkiksi listauksena kaavaselostuksessa ilman merkintää kaavakartalla. Tämän vuoksi kaavoituksessa on noudatettava suurta harkintaa luo-merkintöjen käytössä. Luo -merkintä ei oikeuta maanomistajaa saamaan korvausta maankäytön rajoittamisesta tai estymisestä. Lisäksi todetaan, että Vapo Oy tekee mielellään yhteistyötä kaavoituksen osalta erityisesti siltä osin, mikä koskee Vapo Oy:n hallinnassa olevia alueita.

Väylävirastovirasto

Lausunnossa todetaan, että liikennevaikutusten osalta vaikutusten arviointi on esitetty riittävällä tarkkuudella, mutta rataan kohdistuvia vaikutuksia ei ole arviointiohjelmassa huomioitu. Väylävirastovirasto kiinnittää huomioita siihen, että kahden eteläisimmän voimalan yhteydet muuhun tuulivoimapuistoon on toteutettava joko radan ylitse tai alitse. Tuulivoimaloiden sijaintia suhteessa liikenneväyliin ohjeistetaan Liikenneviraston Tuulivoimalaohjeessa (Liikenneviraston julkaisuja 8/2012), joka tulee huomioida voimaloiden sijoittamisessa.

Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Asian osalta tulee olla yhteydessä Keski-Suomen ELY-keskukseen. Liittymäluvut maanteille myöntää Pirkanmaan ELY-keskus. Tasoristeysluvan tarpeen osalta voi olla yhteydessä Väylävirastovirastoon. Tuulivoimalakuljetukset vaativat aina erikoiskuljetusluvan. Erikoiskuljetusluvissa lupaviranomainen on Pirkanmaan ELY-keskus. Lisätietoja ja ohjeistusta on julkaisussa *Erikoiskuljetukset rautatien tasoristeyksissä* (Väylävirastoviraston julkaisuja 8/2021).

Väylävirastovirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väylävirastoviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018).

Rautatiealueella voimalinjojen rakentaminen tapahtuu lunastusluvalla. Sen lisäksi voimalinjan rakentaminen rautatietä risteävästi vaatii sopimuksen rautatiealueella työskentelystä (ratalaki 36 §). Sähköradan ylityksissä tulee olla vapaata tilaa vähintään 12,4 metriä kiskonselästä lukien. Korkeusvaatimus voi olla myös enemmän, mikäli alueella on muita ratateknisiä laitteita.

Yhteenveto saaduista mielipiteistä

Mielipiteissä vastustetaan hanketta. Mikäli tuulivoimapuisto tullaan toteuttamaan, edellytetään valtatie 23 eteläpuolella olevien voimaloiden poistamista mm. asutuksen läheisyyden vuoksi. Mielipiteissä tuodaan esille kaava-alueeseen rajoittuva yksittäinen tila, jolla on myös nähtävyyksellistä arvoa, ja tuulivoimaloiden tuleminen uskotaan vaikuttavan käyntikohteen viihtyvyyteen. Lisäksi mielipiteissä tuodaan esille, että hankealueen lähelle sijoittuvaa hevostilaa ei ole arviointiohjelmassa tuotu esille eikä tuulivoimaloiden vaikutuksia hevostilayrittäjyyteen tai voimaloiden vaikutuksia hevosiin ei ole otettu esille (erityisesti melu ja välke). Voimaloiden etäisyys kyseiseen tilaan tulisi olla vähintään 2 – 5 km, jotta toiminta olisi turvallista ja toimintaa tilalla voitaisiin jatkaa. Lisäksi esitetään, että mikäli hankkeesta ei luovuta, tulee minimirajaksi asutukseen nähden asettaa 2 km.

11.5.2021

Mielipiteissä todetaan, että tuulivoimapuiston rakentamisen pitäisi perustua hyväksytyihin kansallisiin, maakunnallisiin ja paikallisiin, kuten tässä tapauksessa Petäjaveden kunnan, kehittämissuunnitelmiin. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on vasta tekeillä. Siinä tullaan aikanaan ottamaan kantaa myös seudullisesti tuulivoiman tuotantoon soveltuviin alueisiin. Nykyisessä maakuntasuunnitelmassa Petäjaveden seutu on varattu maa- ja metsätalouteen.

Mielipiteissä todetaan, että osallistumis- ja arviointiohjelma (tässä yhteydessä arviointiohjelma) suhtautuu vähättelevästi ja välinpitämättömästi alueella jo sijaitsevaa ja olemassa olevaan asutukseen eikä hankealueen välittömässä läheisyydessä olevaa yritystoimintaa, vakituista- ja loma-asumista eikä alueen virkistyskäyttöä ole huomioitu.

Tuulivoimala-alueen katsotaan pilaavan maisemaa ja vaikuttavan mm. matkailun kehittämiseen kunnan alueella. Esille nostetaan alueen luontoarvot sekä hankealueen vaikutuspiiriin jäävä UNESCO-kohde, Petäjaveden vanha kirkko. Mielipiteissä nostetaan esille myös Teerijärvensuo, joka sijaitsee hankealueen eteläreunasta vajaan 5 km päässä. Alue on merkitty luonnonsuojelualueeksi ja kuuluu soidensuojelun perusohjelman kohteisiin.

Tuulivoimaloiden tekninen kuvaus itse voimaloista katsotaan puutteelliseksi ja niiden sijoittelu hankealueelle sopimattomaksi. Voimaloiden katsotaan mm. sijaitsevan liian lähellä toisiaan, jolloin syntyvä jättöpyörre aiheuttaa merkittävää melua, jota melumallinnuksessa ei oteta huomioon.

Mielipiteissä on kyseenalaistettu laadittavia selvityksiä, ja onko ne laadittu oikein ja riittävällä ja riippumattomalla tavalla.

Mielipiteissä edellytetään hankkeelle ympäristölupaa ja lain mukaista ennaltavaruutussuunnitelmaa. Lisäksi todetaan, että voimaloiden sijoittaminen lähelle valtatie 23 ja rautatietä aiheuttaa liikenteellisiä riskejä.

Kokonaan selvittämättä ovat toistaiseksi myös voimalakokonaisuuden vaikutukset lähialueella langattomiin puhelin-, internet- ja televisioyhteyksiin.

Hankkeen toteutuksen osalta kritisoidaan ulkomaisten toimijoiden mukaantuloa hankkeeseen ja kyseenalaistetaan hankkeen todellisen tulon määrä kunnalle sekä purkurahaston riittävyttä ja vaikutusten arvioinnin puutetta myös taloudellisten vaikutusten näkökulma osalta.

Yhteysviranomaisen lausunto

Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) määrää arviointiohjelman (YVA-ohjelma) sisällön. Pitkälänvuoren YVA-ohjelma täyttää pääpiirteissään edellä mainitun asetuksen 3 §:n mukaiset vaatimukset. Hankkeen kuvaus, ympäristön nykytilan kuvaus, arviointimenettelyn periaatteet ja tarkasteltavat vaihtoehdot on esitetty arviointiohjelmassa. Vuorovaikutus ja osallistuminen hankkeeseen sekä YVA-menettelyn aikataulu on kuvattu arviointiohjelmassa. Arvioinnin laatijat on kerrottu arviointiohjelmassa. Yhteysviranomaisella ei ole laatijoiden asiantuntemuksesta huomautettavaa.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on nostettu esille todennäköiset merkittävät ympäristövaikutukset. Arviointiohjelmassa on todettu samaan aikaan laadittava HIA-selvitys ja tuulivoimala-alueen osayleiskaava. Natura-arvioinnin tarpeen osalta on todettu, ettei hanke vaikuta Natura-kohteiden suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin ja lajeihin, koska hankkeen etäisyys kohteisiin on niin suuri. Tämän vuoksi varsinaista luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista Natura-arviointia ei katsota tarpeelliseksi. Vaikutukset Natura-kohteisiin arvioidaan asiantuntijatyönä. Mikäli arvioinnin aikana ei ilmene seikkoja, jotka vaatisivat tarkempaa arviointia Natura-kohteiden

11.5.2021

osalta, pitää yhteysviranomaisen menettelyä riittävänä. Arviointimenetelmät on kuvattu yleisellä tasolla ja asioiden havainnollistamiseen on käytetty karttoja, kuvia ja taulukoita. Arviointiohjelmassa on todettu hankkeen toteuttamisen edellyttämät suunnitelmat ja luvat. Toiminnan vaikutusten seurannasta ja mahdollisista lieventämistoimista tullaan esittämään suunnitelma arviointiselostukseen. Vaikutusten arviointiin liittyvät epävarmuustekijät on kerrottu arviointiohjelmassa.

Yhteysviranomaisen katsoo, että tarkastelualueiden kuvaaminen kartalla on keino lisätä asian havainnollisuutta. Arviointiselostuksessa tulee kiinnittää huomiota karttojen selkeyteen ja luettavuuteen ja että kartta on havainnollinen ja mittakaavallisesti sopiva kyseiseen tarkasteluun.

Osallistuminen ja vuorovaikutteisuus

YVA-menettelyyn kuuluu keskeisesti mahdollisimman laaja kuuleminen ja kansalaisilla tulee olla mahdollisuus osallistua ja ilmaista mielipiteensä hankkeesta. Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen kuulutus ja arviointiohjelma on ollut nähtävillä 15.3. – 16.4.2021 välisen Keski-Suomen ELY-keskuksen verkkosivulla www.ely-keskus.fi/kuulutukset. Asiakirjat on ollut nähtävillä myös ympäristöhallinnon verkkosivulla www.ymparisto.fi/YVA-hankkeet. Lisäksi Petäjäveden kunnalle ja Keuruun kaupungille on laitettu Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-laki 252/2017) ja sitä koskevan kuulutus tiedoksianto varten (YVAL 252/2017, 17 §). Arviointiohjelmasta on ollut paperinen versio tutustumista varten Keski-Suomen ELY-keskuksen asiakaspalvelupisteessä, Petäjäveden kunnantalolla ja Petäjäveden kirjastossa. Hankkeesta on myös kuulutettu maakunnallisesti leviävässä sanomalehdessä. Lisäksi tiedottamisessa on hyödynnetty eri sähköisiä kanavia. Kuulutusaika ja hankkeesta tiedottaminen on täyttänyt YVA-lain mukaisen vaatimuksen.

Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen osalta on arviointiohjelmasta pidetty yleisötilaisuus Teams-webinaarina 25.3.2021, missä esiteltiin hanketta ja hankkeen vaikutusten arviointia sekä suunnittelualueen kaavoitusta. Tilaisuuteen osallistui 38 henkilöä.

Hankkeelle on perustettu seurantaryhmä, joka kokoontuu kaksi kertaa YVA-menettelyn aikana. Seurantaryhmän tavoitteena on paikallisten tahojen kuuleminen ja sitä kautta ympäristövaikutusten arviointityön tukeminen. Seurantaryhmän tavoitteena on myös edistää osallistumista sekä tehostaa tiedonkulkua ja -vaihtoa hankkeesta vastaavan, viranomaisten ja eri sidosryhmien välillä ja sitä kautta edelleen alueen asukkaille. Seurantaryhmän ensimmäinen kokous on pidetty 4.11.2020. Toinen kokous tullaan pitämään arviointiselostusvaiheessa.

Lähialueen asukkaille tehdään internet-pohjainen yleisökysely, johon voivat vastata myös kaikki kuntalaiset ja asiasta kiinnostuneet. Kyselyn tuloksia on tarkoitus hyödyntää mm. sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa. Asukaskyselyä yhteysviranomaisen pitää hyvänä tapana sekä kerätä tietoa että mahdollistaa asukkaiden laajempi osallistuminen hankkeen vaikutusten arviointiin ja suunnitteluun. Lisäksi etuina voidaan pitää kyselyn toistettavuutta, kun toiminta alueella on käynnistynyt. Kyselyn tulokset ja niiden käsittely tulee esittää arviointiselostuksen yhteydessä.

Yhteysviranomaisen toteaa, että kokonaisuutena hankkeesta on tiedotettu riittävästi eri menetelmiä käyttäen ja täyttää YVA-lain mukaisen vaatimuksen.

Hankkeen kuvaus, tausta ja tavoitteet sekä toteuttamisaikataulu

Arviointiohjelmassa todetaan, että Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen toteuttamisen tavoitteena on lisätä Suomen tuulivoimakapasiteettia sekä lisätä tuulivoimalla tuotetun energian määrää ja vastata siten osaltaan sekä kansainvälisiin että

kansallisiin ilmastopoliittisiin tavoitteisiin. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on huomioitu hankkeen suunnittelussa ja hankkeessa on tuotu esille Keski-Suomen ilmastostrategian tavoitteet, joita Pitkälänvuoren tuulivoimahanke osaltaan tukee. Hankkeen tavoitteena on rakentaa 11 voimalan tuulivoimapuisto, joka tuottaa uusiutuvaa sähköenergiaa kotitalouksien ja teollisuuden tarpeisiin. Tarkoituksena on perustaa tuulivoimapuisto alueelle, jossa vaikutukset luontoon ja ihmisiin ovat mahdollisimman vähäiset ja jonka tuuliolosuhteet mahdollistavat hankkeen taloudellisen kannattavuuden.

Arviointiohjelmassa on tuotu esille sekä tuulivoimapuiston että sähkönsiirron osalta YVA-asetuksen 3 §:n mukaiset tiedot hankkeesta ja sijainnista, hankkeen suunnittelu- ja toteuttamisaikatauluarvio, sekä hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin. Sähkönsiirtoon liittyvät suunnitelmat on todettu tarkentuvan hankkeen edetessä.

Hankkeen tekninen kuvaus on esitetty arviointiohjelmassa sekä tuulivoimapuiston rakenteiden että sähkönsiirron osalta. Mikäli voimalat rakennetaan haruksilla, tulee se ottaa huomioon myös vaikutusten arvioinnissa. Teknisen kuvauksen osalta on tuotu esille hankkeen vaikutukset alueen tiestöön ja siinä alustavasti todettuihin kunnostustarpeisiin tai tarpeeseen rakentaa uutta tiestöä sekä rakentamista varten tarvittavat työskentely- ja varastointialueet. Arviointiselostuksessa tullaan esittämään alustava kuljetussuunnitelma, jota tarkennetaan hankkeen suunnittelun edetessä. Ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta tulisi arviointiselostusvaiheessa olla mahdollisimman pitkälle mietittyinä voimaloiden lopullinen sijoittelu, jotta vaikutusten arvioinnissa voidaan ottaa huomioon tiestön sijoittuminen ja tiestön rakentamiseen liittyvät tarpeet.

Hankkeen elinkaari eli rakentamisvaihe, toiminta ja siihen liittyvä huolto ja ylläpito sekä tuulivoimahankeiden käytöstä poistaminen on kuvattu arviointiohjelmassa. Arviointiohjelmassa on tunnistettu tuulivoimaloiden käyttöikä ja kuinka koneistoja uusimalla voimaloiden käyttöikä voidaan nostaa.

Yhteysviranomaisen pitää kuvausta riittävänä ja hyvänä sitä, että esille on nostettu myös käytöstä poistettavien tuulivoimaloiden rakennusmateriaalien kierrätettävyyttä. Lähtökohtaisesti yhteysviranomaisen katsoo, että toiminnan loppumisen jälkeen ympäristöön kuulumaton materiaali tulee poistaa ja kierrättää mahdollisuuksien mukaan. Yhteysviranomaisen muistuttaa, että mm. betoniperustukset ja maakaapelit ovat jätelaissa tarkoitettua jätettä, jotka pääsääntöisesti tulee käytön päätyttyä poistaa maaperästä. Paikalleen jättämisestä ei saa aiheutua pilaantumista eikä muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle myöhemminkään. Elinkaariajattelun pohjalta tulee arviointiselostuksessa olla myös suunnitelma siitä, mikä taho vastaa ja miten käyttöikänsä päässä olevien voimaloiden poisto, siitä syntyvien materiaalien hyödyntäminen, syntyvän vaarallisen jätteen loppusijoittaminen ja alueen maisemointi /kunnostaminen ja mahdollinen jatkokäyttö tullaan toteuttamaan.

Hankkeen vaihtoehtojen tarkastelu ja hankealueen rajaus

YVA-asetuksen 3 §:n mukaan ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee esittää hankkeen kohtuulliset vaihtoehdot, jotka ovat hankkeen ja sen erityisominaisuuksien kannalta varteenotettavia, ja joista yhtenä vaihtoehtona on hankkeen toteuttamatta jättäminen, jollei tällainen vaihtoehto ole erityisestä syystä tarpeeton. YVA-menettelyn tavoitteena on tukea päätöksentekoa ja tuottaa tietoa hankkeen vaihtoehtoisista toteuttamisvaihtoehdoista ja niiden ympäristövaikutuksista sekä niiden vaikutusten eroavuuksista.

Pitkälänvuoren tuulivoimahankeessa vaihtoehtoja on kaksi, joko hanke toteutetaan 11 voimalan hankkeena tai hanketta ei toteuteta. Tuulivoimahankeessa on pyritty muodostamaan vaihtoehto, joka lähtökohtaisesti aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa lähialueen asukkaille ja ympäristölle, mutta ovat kuitenkin

11.5.2021

tuotannollisesti ja taloudellisesti kannattavia. Hankkeen esisuunnittelussa ja tuulivoimaloiden sijoittelussa on huomioitu alueen vakituinen asutus ja loma-asutus, tiedossa olevat luontoarvot sekä maankäyttömuodot.

Yhteysviranomainen toteaa, että lähtökohtaisesti vaihtoehtotarkastelussa tulisi olla useampi vaihtoehto toteuttaa hanke, jotta eri hankevaihtoehtojen ympäristövaikutusten perusteella voidaan arvioida myös hankkeen soveltuvuutta alueelle ja sen toteuttamiskelpoisuutta. Koska Pitkälänvuoren hankkeen todennäköisesti merkittävien maisemallinen haitta kohdistuu Petäjäveden vanhan kirkon näkymiin, tulisi vaikutusarvioinnin pohjalta hakea myös vaihtoehtoa, millä näkymä- ja maisemallinen vaikutus Petäjäveden vanhalle kirkolle olisi mahdollisimman vähäinen.

Sähkönsiirto toteutetaan tuulivoimaloilta Petäjäveden sähköasemalle tai Fingridin 110 kV voimajohtoon tuulipuistoalueella. Tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein. Mikäli sähkönsiirron osalta tulee muutoksia, tulee ne ottaa huomioon laadittavissa selvityksissä.

Hankealueen rajausta ei ole arviointiohjelmassa tarkemmin perusteltu. Hankealueen rajausta tulee tarkentaa niin, että se vastaa vähintäänkin melumallinnuksesta saatuja rajauserusteita, joita käytetään myös hankkeen osayleiskaava-alueen rajana. Vaikutusalueen laajuus tulee myös tarkistaa ja tarvittaessa laajentaa tarkastelualueita vaikutuskohteittain. Yhteysviranomainen perustelee tätä sillä, että hankealue sijoittuu alueen luonne ja erityispiirteet huomioon ottaen etenkin kulttuurihistoriallisesti merkittävän alueen läheisyyteen (Petäjäveden vanhan kirkon (UNESCO-kohde) ja nykyisen kirkon kirkkomiljö, RKY 1993 ja RKY 2009). Maakuntakaavassa hankealue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueen välittömään läheisyyteen. Lähin asutus puolestaan sijoittuu hankealueen rajalle. Lisäksi hankkeen suunnittelun sisälle jää Vapo Oy:n hallussa olevia suoalueita, jotka tuulivoimaloiden sijoittelussa tulee ottaa huomioon. Hankealue ei myöskään ole osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa tuulivoimala-alueeksi, vaan biotalouteen tukeutuvaksi ja matkailun ja virkistyskäytön vetovoima-alueeksi. Hankkeen toteuttaminen edellyttää eri toimintojen yhteensovittamisen tarkastelua.

Yhteisvaikutusten arviointi muiden hankkeiden kanssa

Hankkeen ympäristövaikutukset suunnittelun ja vaikutusalueen muiden toimintojen tai hankkeiden kanssa tulee arvioida osana ympäristövaikutusten arviointia. Arviointiohjelmassa on esitetty toiminnot, joiden osalta yhteisvaikutusten arviointia tullaan tekemään. Arviointiselostuksessa tulee arviointia avata riittävällä tarkkuudella, jotta arvioinnin riittävyys ja kattavuus voidaan todeta. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida hankkeen vaikutukset kokonaisuutena, mikä tarkoittaa myös sähkölinjojen huomioon ottamista yhteisvaikutusten arvioinnissa.

Fingrid Oyj:n lausunnossa todetaan, että esitetty tuulivoimala-alueen liityntäratkaisu valtakunnan verkkoon vastaa asiasta käytyjä neuvotteluita. Lausunnossa tuodaan esille myös voimalinjojen uusimiseen liittyviä suunnitelmia sekä ohjeistusta tuulivoimaloiden sijoittamiseen voimalinjoihin nähden. Lausunnossa esiin tuodut seikat on syytä ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa.

Tiedot tarvittavista suunnitelmista ja luvista

Hankkeen toteuttaminen edellyttää useita lupia ja päätöksiä ennen kuin hanke voidaan toteuttaa. Näitä ovat mm. sopimukset maanomistajien kanssa, kaavoitus- ja rakennuslupa ja voimajohtoihin liittyvät luvat, joita ovat mm. sähkömarkkinalain mukainen rakentamislupa, maa-alueiden lunastuslupa ja tarvittaessa maantienlain mukainen poikkeuslupa voimajohtojen vetämiselle. Lisäksi voidaan tarvita muina lupina tai niihin rinnastettavina päätöksinä ympäristölupa, vesilain mukainen lupa,

11.5.2021

luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa, mahdolliset uusien teiden liittymäluvat, erikoiskuljetuslupa ja lentoestelupa sekä muinaismuistolain tarkoittama kaajoamislupa/toimenpide. Puolustusvoimien Pääesikunta antaa lausunnon tuulivoimamala-alueiden lopullisesta hyväksyttävyydestä ja se on edellytyksenä hankkeen toteuttamiselle.

Myös Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen toteuttaminen edellyttää erinäisten suunnitelmien laatimista ja lupien hakemista. Arviointiohjelmassa on todettu hankkeen mahdollisesti edellyttämät suunnitelmat, luvat ja niihin rinnastettavat päätökset ja ne on käsitelty arviointiohjelmassa riittävällä tarkkuudella. Yhteysviranomaisen tuo lisäksi esille, että muutamissa mielipiteissä on tuotu esille ympäristöluvan tarve mm. melun ja väkkeen aiheuttaman haitan vuoksi ja edellytetty, että puheena olevalla hankkeella tulee olla ympäristölupa. Asia on syytä ottaa huomioon myös vaikutusarvioinnissa ja arvioida sekä ympäristöluvan että muiden hankkeen toteutuksessa vaadittavien suunnitelmien ja lupien tai vastaavien ajantasaisuus ja tarpeellisuus hankkeessa.

Väylävirastoviraston lausunnossa on nostettu esille useita ohjeita ja määräyksiä, joita tulee noudattaa mm. tuulivoimarakentamisen ja rakenteiden kuljettamisen yhteydessä. Lausunnossa esiin tuodut seikat tulee ottaa huomioon hankkeen jatko-suunnittelun yhteydessä.

Keski-Suomen ELY-keskuksen L-vastuualue toteaa, että hankkeen toteuttamisessa tarvittavien lupien osalta tulee täydentää myös Pirkanmaan ELY-keskuksesta haettavan liittymäluvan mahdollinen tarve. Liittymälupa tulee hakea paitsi maantielle tarvittavista uusista liittymistä myös, jos olemassa olevia liittymiä tulee esimerkiksi kuljetusten vuoksi laajentaa tai parantaa. Muita Pirkanmaan ELY-keskuksesta haettavia lupia voivat olla erikoiskuljetusluvat sekä lupa kaapeleiden ja johtojen sijoittamiseen yleiselle tiealueelle.

Traficomin lausunnossa on todettu, että Traficomien ohje tuulivoimaloiden päivämerkintöihin, lentoestevaloihin ja ryhmittelyyn liittyen on päivitetty 7.9.2020 ja se tulee huomioida hankkeen suunnittelussa. Lisäksi lausunnossa todetaan, että arviointiohjelman sivulla 30 on vanhentunutta tietoa ilmailulaista ja lentoestelausunnon hakemisesta. Voimassa oleva ilmailulaki on 864/2014 ja lentoestelausuntoa koskeva teksti on syytä korvata esimerkiksi Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n sivulla kerrotun mukaiseksi. Lausunnossa nostetaan edelleen esille tuulivoimaloiden mahdolliset vaikutukset eri viestintäyhteyksiin, mistä vuoksi on syytä olla yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla ja radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Tuulivoimamala-alueen rakentamiselle tulee olla Puolustusvoimien hyväksyntä ja se tulee varmentaa viimeistään arviointiselostuksen yhteydessä. ELY-keskukselle tullessa lausunnossa Puolustusvoimat viittaa aiemmin antamaansa 7 tuulivoimalan lausuntoon vuonna 2016. Tuulivoimaloiden määrä on lisääntynyt tämän jälkeen ja edellyttää siten uutta lausuntoa. Tuulivoimaloiden korkeus tulee myös olla hyväksyttynä lentoliikenteen osalta ja se tulee varmistaa Fintraffic Lennonvarmistus Oy:ltä lentoestelausunnon Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien lausunnon mukaisesti. Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n lausunnossa todetaan lisäksi, että ArcGIS -muotoinen paikkatietoaineisto lentoesterajoituksista on ladattavissa Fintrafficin verkkosivustolta.

Myös hankkeen toiminnan lopettamiseen ja alueen ennallistamiseen liittyvät vastuutahot ja eri viranomaisten luvat ja hyväksymismenettelyt tulee kuvata arviointiselostuksessa käytössä olevien tietojen pohjalta.

Alueella tarvittavien uusien maamassojen tarvetta, mahdollisten läjitysalueiden sijaintia ja niiden kuljetusta ei ole tarkemmin avattu ja se tarkentunee suunnittelun

11.5.2021

edetessä. Arviointiselostuksessa tulee esittää alustava suunnitelma ja arvio ylijäämämaiden määrästä ja niiden sijoittamisesta. Lisäksi tarvittavien maa-ainesten ottopaikoista tulisi esittää alustava suunnitelma, mikäli ne ovat tiedossa. Jos alueella on tarvetta ottaa maa-aineksia, tarvitaan siihen maa-aineslupa.

Kuvaus hankkeen todennäköisen vaikutusalueen ympäristön nykytilasta ja kehityksestä

Hankealueen ympäristön nykytilan kuvaus on lähtökohta vaikutusten arvioinnille ja edelleen vaikutuskohteiden valinnalle ja vaikutusten laajuuden ja merkittävyyden arvioinnille. Tuulivoimarakentamisen vaikutusten merkittävyys riippuu puolestaan kohdealueen herkkyydestä ja rakentamisen aiheuttaman muutoksen suuruudesta. Vaikutusten arviointi onkin pitkälti suunnittelun työkalu, joka palvelee hankkeen suunnittelua sen eri vaiheissa ja mahdollisissa hankkeen muutoksissa.

Arviointiohjelmassa on esitetty ympäristön nykytilan kuvaus ja sitä on täydennetty karttaesityksillä. Kartat on esitetty yleispiirteisellä tasolla, mutta auttavat alueen hahmottamisessa. Karttojen luettavuuteen on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota siltä osin, että ne ovat selkeitä ja mittakaavaltaan riittäviä kuvaamaan kyseistä asiaa, mihin ne on tarkoitettukin. Arviointiohjelmassa hankealueen ympäristön nykytilaa on kuvattu pääosin sellaisella tarkkuudella, että vaikutusten tunnistaminen ja arvioinnin kohdentaminen on lähtökohtaisesti mahdollista. Mm. luontoarvoja alueelta on kartoitettu vuonna 2015.

Saapuneissa lausunnoissa ja mielipiteissä sekä tässä lausunnossa tuodaan esille lisäksi huomioita ja lisätietoja, jotka on syytä ottaa huomioon hankkeen lähtötietojen täydentämisessä ja huomioida edelleen vaikutusarvioinnin laadinnassa. Lähtötiedot vaikutusten arviointia varten tulee olla riittävät mm. luontoselvitysten osalta.

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Yhdyskuntarakenteen ja maankäytön osalta on kuvattu mm. hankealueella ja sen vaikutusalueelle sijoittuvaa asutusta, alueen kaavoitustilannetta ja mahdollisuuksia virkistyskäyttöön. Arviointiohjelmassa on kuvattu valtakunnallisen alueidenkäyttö tavoitteet ja niiden merkitys Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeessa. Tarkastelussa on otettu huomioon maakuntakaava ja hankealueella tai sen läheisyydessä/vaikutusalueella voimassa olevat kaavat. Hankealueella tai sen läheisyydessä ei ole todettu olevan asemakaavoja. Hankkeen kaavoituksen viranomaisneuvottelu on pidetty 21.10.2020 ja neuvottelussa esille tuodut puutteet on otettu myös arviointiohjelmassa huomioon.

Hanke sijoittuu lainvoiman saaneessa maakuntakaavassa biotalouteen tukeutuvalla alueella. Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita ja varmistetaan maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä. Hankealueen poikki kulkee kaavassa osoitettu sähkölinja. Hankealueen pohjoisosassa alueella kulkee osittain ulkoilureitti. Hankealueelle sijoittuu turvetuotantoalue ja eteläosaan vt 23 ja Jyväskylä-Haapajärvi rautatie.

Hankealueen itäpuolella, noin neljän kilometrin päässä lähimmistä voimaloista sijaitsee Petäjäveden vanha kirkko, joka on maakuntakaavaan merkitty UNESCO:n maailmanperintökohde (un). Maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä todetaan, että kohdetta ja sen lähiympäristöä on suunniteltava siten, että maailmanperintökohde- ja kulttuurihistorialliset sekä maisemalliset arvot säilyvät ja vahvistuvat. Petäjäveden nykyinen ja vanha kirkko muodostavat kirkkomiljöön, jota koskevassa maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä todetaan, että alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisesti rakennetun ympäristön

kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Alueen käyttöä on ohjattava siten, ettei näitä arvoja heikennetä.

Petäjaveden osayleiskaava ei ulotu hankealueelle. Alueelle ja sen lähituntumassa on rantaosayleiskaavassa osoitettuja alueita.

Mielipiteissä on nostettu esille hankealueen välittömään läheisyyteen sijoittuva hevostila, jolla harjoitetaan myös yritystoimintaa. Hevostilan osalta on nostettu esille tilan toiminnan jatkumiseen liittyvät haasteet, mikäli hanke toteutuu. Lisäksi yksittäisessä yhteydenotossa on nostettu esille huoli Huttulan kylän sijainnista hankkeen lähivaikutusalueella. Alueet tulee ottaa huomioon vaikutustarkastelussa.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Maisemaselvitys ja -vaikutusten arviointi ovat keskeinen osa tuulivoimarakentamisen suunnittelua. Kokonaisvaltainen maiseman analysointi on tarpeen, jotta voidaan muodostaa käsitys maisemakokonaisuudesta ja tehdä johtopäätöksiä maiseman ja sen eri osa-alueiden herkkyydestä suhteessa tuulivoimarakentamiseen. Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen vaikutusalueelle sijoittuu useita inventoituja ja arvoitettuja maisema-alueita ja kulttuuriympäristökohteita, kansainvälisesti (UNESCO) ja valtakunnallisesti arvokkaista paikallisesti arvokkaisiin kohteisiin, mikä kertoo alueen monimuotoisesta ja kerroksisesta kulttuuriperinnöstä. Hankkeen YVA-ohjelmassa maiseman nykytilaa ja kulttuuriympäristön arvoitettuja alueita ja kohteita on kuvattu pääpiirteissään.

Maiseman ja kulttuuriympäristön nykytilan kuvaukseen ei sisälly perinnemaisemia. Keski-Suomen ELY-keskus on viime vuosina päivitys- ja täydennysinventoinut perinnebiotooppikohteita, jotka tulee ottaa ympäristövaikutusten arvioinnissa huomioon.

Maiseman yleispiirteiden kuvaamisen lähtötietona voi hyödyntää myös Keski-Suomen maakunnallista maisemaselvitystä (Keski-Suomen ympäristökeskus 2005), joka tarkentaa valtakunnallista maisemamaakunta- ja seutujakoa kuvaamalla alueen sisäisiä maisemarakenteen ja -kuvan eroja. Keski-Suomen maakunnallisessa maisemaselvityksessä hankealue sijoittuu Jämsänjokilaakso- ja Keuruun mäkitset metsämaat -maisemallisten osa-alueiden rajalle.

Muinisjäännökset ja arkeologinen perintö

Hankealueella ei sijaitse tämänhetkisten tietojen mukaan tunnettuja kiinteitä muinajäännöksiä. Arviointiohjelman mukaan arkeologinen inventointi tullaan tekemään maastokaudella 2021.

Ympäristöolosuhteet ja luontoarvot

Ilmasto

Ilmaston osalta on todettu Petäjaveden päästökaupan ulkopuoliset kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2018, jotka olivat yhteensä 26 tuhatta tonnia CO₂-ekv. Tästä osuudesta energiasektori tuotti päästöjä yhteensä 17 kt CO₂-ekv, josta kotimaan liikenteen osuus oli 12 kt CO₂-ekv. Jätteen käsittely tuotti päästöjä 1 kt CO₂-ekv. Teollisuusprosessit ja tuotteiden käyttö puolestaan 1 kt CO₂-ekv ja maatalous 7 kt CO₂-ekv. (Tilastokeskus, 2020).

Maa- ja kallioperä, topografia

Nykytilan kuvaukset ovat riittävät.

Pinta- ja pohjavedet

Hankealueella tai sähkönsiirtoreittien kohdalla ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita. Lähimmät pohjavesialueet on kuvattu arviointiohjelmassa ja yhteysviranomaisen pitää luokiteltujen pohjavesien osalta nykytilan kuvausta riittävänä.

Suunnitellut tuulivoimalat sijaitsevat 1. jakovaiheen valuma-aluejaossa Jämsän reitin valuma-alueella (14.5) Pirttijoen (14.527), Haapapuron (14.533) ja Tervapuron (14.532) valuma-alueilla. Hankealueen pohjoisosaan ulottuvat myös Pengerjoen alaosan valuma-alue (14.541) ja Kuhanjoen valuma-alue (14.544). Hankealueen sisällä sijaitsee viisi lampea tai pientä järveä: Heinälampi, Tiipperlampi, Salmijärvet (2 kpl) ja Pieni Tervalampi. Näistä Heinälampi ja Pieni Tervalampi on arviointiohjelman mukaan luokiteltu vesilain 2. luvun 11 §:n ja metsälain 10 §:n mukaisiksi kohteiksi. Alueella on kartoitettu myös joitakin arvokkaita pienvesikohteita tai vedestä riippuvaisia luonnonympäristöjä. Lisäksi alueelle sijoittuu pieniä puroja ja kaivettuja uomia. Alueella sijaitsevia kohteita ei ole luokiteltu vesienhoidon periaatteiden mukaisesti. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että erityisesti vesilain ja metsälain sekä muutoin luokitellut arvokkaat vesiluontokohteet tulee ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa ja rakentamisessa, esimerkiksi teiden ja voimala-alueiden rakentamisessa ja maamassojen sijoittelussa.

Luonto, kasvillisuus ja eläimistö

Kasvillisuutta ja luontotyyppejä on kartoitettu aiemmin alueelle suunnitellun Pitkälänvuoren tuulivoimayleiskaavan luontoselvityksissä (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 2016). Luontoselvityksen maastokartoitukset on tehty touko-kesäkuussa 2015. Luonnonympäristö ja arvokkaat luontokohteet on arviointiohjelmassa kuvattu kyseisen selvityksen mukaan. Voimalamäärä ja hankealue on ollut nykyistä suunnitelmalla pienempi ja selvityksiä tullaan täydentämään alkaneella maastokaudella. Selvityksissä huomioidaan tuulivoimaloiden määrässä ja sijainnissa tapahtuneet muutokset.

Linnuston osalta yhteysviranomaisen pyytää huomioimaan Keski-Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen (KSLY) lausunnossa esiin tuomat seikat, mm. Suomenselän maakunnallisesti arvokkaiden lintualueiden loppuraportin huomioon ottaminen. Linnustovaikutusten tarkastelussa tulee huomioida olemassa olevat aineistot ja selvitykset myös Suomenselän lintutieteellisen yhdistyksen toimialueelta, johon Keuruun kaupungin alue kuuluu.

Luonnonvarakeskuksen lausunnossa esitetään laadittavaksi erinäisiä täydennyksiä riistapopulaatioihin liittyen. Lähtötietoja ja vaikutusten arviointia tulee täydentää lausunnossa todetun mukaisesti.

Liikenne

Keski-Suomen ELY-keskuksen L-vastuualue toteaa, että liikenteelliset lähtötiedot ja vaikutusten arviointi on kuvattu riittävällä tavalla.

Äänimaisema ja valo-olosuhteet

Arviointiohjelmassa ei ole kuvattu hankealueen ja sen lähialueiden äänimaisemaa. Alue sijoittuu valtaosin metsäiselle alueelle ja alueen eteläosan läpi kulkee vt 23 ja Jyväskylä - Haapajärvi -rata. Saatujen lausuntojen ja mielipiteiden osalta voidaan arvioida, että suurelta osin alueen pohjoisosissa alueen äänimaailma muodostuu luonnonäänistä ja satunnaisista liikenteen äänistä. Hankealueen eteläosaan vaikuttavat alueen poikki kulkeva rata ja vt 23 ja länsiosassa turvetuotantoalue erityisesti tuotantokaudella.

11.5.2021

Nykytilanteessa hankealueella tai sen lähialueilla ei ole tuulivoimaloita, jotka aiheuttaisivat hankealueelle tai sen lähivaikutusalueelle varjon vilkkumista. Hankealueelle sijoittuva voimala-alue muuttaa tilannetta tältä osin.

Viestintäyhteydet ja tutkat

Viestintäyhteyksien osalta on todettu tahot, joille tulee ilmoittaa tuulivoimalahankkeesta. Myös saaduissa lausunnoissa on tuotu esille, että viestintäyhteyksien toimivuus tulee varmistaa. Traficomien lausunnossa suositellaan, että tuulivoimalahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Yhteysviranomaisen pitää tätä hyvänä toimintatapana. Myös yksittäisissä yhteydenotoissa on tuotu esille huoli yhteyksien mahdollisesta heikentymisestä tuulivoimalahankkeen johdosta.

Turvallisuus ja onnettomuusriskit

Turvallisuuteen liittyen on tunnistettu joitakin riskejä, joita alueelle voi muodostua hankkeen myötä. Ne on syytä huomioida ja ottaa hankkeen suunnittelussa huomioon. Hyvänä tapana yhteysviranomaisen pitää riskienhallintasuunnitelman laatimista hankkeelle.

Ehdotus tunnistetuista ja arvioitavista ympäristövaikutuksista

YVA-asetuksen (277/2017) 3 §:n kohdan 5 mukaan arviointiohjelmassa on esitettävä ehdotus tunnistetuista ja arvioitavista ympäristövaikutuksista, mukaan lukien valtioiden rajat ylittävät ympäristövaikutukset ja vaikutukset muiden hankkeiden kanssa, siinä laajuudessa kuin on tarpeen perustellun päätelmän tekemiselle, sekä perustelut arvioitavien ympäristövaikutusten rajaukselle. Mikäli tuulivoimaloiden sijoittelu muuttuu arvioinnin aikana, tulee se ottaa huomioon myös vaikutusten arvioinnissa ja tarkentaa vastaavalta osin tarvittavia tietoja, kuten myös vaikutusalueen rajausta.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa keskitytään lähinnä tuulivoimapuiston toiminnan aikaisiin vaikutuksiin, mutta myös rakentamisen aikaiset ja toiminnan jälkeiset vaikutukset tulee ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa. Yhteysviranomaisen pitää hankkeen elinkaariajattelua hyvänä ja toteaa, että toiminnan lopettamisen ja alueen maisemoinnin aiheuttamat toimenpiteet ja vastuutahot tulee esittää riittävällä tarkkuudella arviointiselostuksessa.

Vaikutuskohteet, vaikutusalueen rajaus ja merkittävyyden arviointi

Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen arviointiohjelmassa on tunnistettu todennäköisesti merkittävimmiksi ympäristövaikutuksiksi seuraavat vaikutuskohteet:

- Vaikutukset kaupunkikuvaan (maisema) ja kulttuuriperintöön (vanha kirkko)
- Vaikutukset kasvillisuuteen sekä eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen (tarkentuu luontoselvitysten perusteella)
- Vaikutukset ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön (meluvaikutukset, varjostus/välke)
- Ilmastovaikutukset (vaikutus positiivinen)
- Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen (positiivinen, neitseellisten luonnonvarojen säilyminen)
- Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen (tuulivoimapuisto sijoittuu noin 1 200 ha alueelle, jolle ei voida osoittaa asutusta)
- Terveysvaikutukset (toimintojen sijoittamisen vaikutukset pyritään minimoimaan)
- Pinta- ja pohjavesivaikutukset (vaikutukset arvioidaan vähäisiksi)
- Maa- ja kallioperävaikutukset (ei tiedossa olevia arvokkaita maa- ja kallioperämuodostumia)

11.5.2021

- Vaikutukset aineelliseen omaisuuteen

Arviointiohjelmassa on esitetty tarkastelu- ja vaikutusalueen rajaukset yleisellä tasolla. Yhteysviranomaisen pitää hyvänä joustavuutta arviointityön aikana, jolloin vaikutusalueen laajuutta voidaan tarkentaa arvioinnin etenemisen myötä. Hankkeen vaikutusalueella tulee tarvittaessa tarkentaa arviointityön myötä ja ottaa huomioon myös mahdolliset epävarmuudet aluerajauksissa. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti ja mallinnuksen mahdolliseen epävarmuuteen liittyen, erityisesti meluvaikutus on syytä tarkastella riittävällä tarkkuudella ja riittävän laajalti. Vaikutuskohdeittaiset tarkastelualueen rajaukset tulee esittää arviointiselostuksessa. Voimaloiden mahdolliset muutokset alueelle sijoittumisessa arvioinnin myötä on syytä ottaa huomioon myös vaikutusalueen tarkastelussa. Vaikutusarvioinnin yhteydessä inventoidut kohteet tulisi merkitä myös karttaesityksenä arviointiselostukseen, jotta arvioinnin kattavuus voidaan todeta.

Arvioinnissa käytetään IMPERIA-hankkeessa kehitettyjä menetelmiä. Ympäristövaikutusten arviointi perustuu monitavoitearviointiin, eli vaikutusten suuruusluokan, vaikutuskohdeiden luonteen/herkkyyden ja näistä seuraavan vaikutusten merkittävyyden järjestelmälliseen tarkasteluun. Menetelmän periaatteet on kuvattu arviointiohjelmassa kaaviona. IMPERIA-hankkeen menetelmän käyttämistä yhteysviranomaisen pitää hyvänä ja se on yleisesti tuulivoimahankkeiden vaikutusten arvioinnissa käytetty menetelmä. Yhteysviranomaisen painottaa, että menetelmän tulokset tulee kirjoittaa yleistajuisesti arviointiselostukseen sekä kuvata selkeästi käytetyn aineiston lähtötiedot ja epävarmuudet.

Vaikutusten arvioinnin lähtökohtia yhteysviranomaisen pitää lähtökohtaisesti riittävinä, kun lisäksi otetaan huomioon seuraavissa kappaleissa esitetyt huomiot. Lisäksi tulee ottaa huomioon mielipiteissä esiin tuodut näkökohdat. Yhteysviranomaisen muistuttaa, että YVA-lain 2 §:n mukaisesti hankkeen vaikutuksia tulee arvioida myös siitä näkökulmasta, miten hanke vaikuttaa eri tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Vaikutukset maankäyttöön, yhdyskuntarakenteeseen ja aineelliseen omaisuuteen

Arviointiohjelman mukaan arvioinnissa tarkastellaan hankkeen suhdetta nykyiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen ja niiden lähialueilla voimassa oleviin kaavoihin, vireillä oleviin kaavahankkeisiin ja muihin tiedossa oleviin maankäytön suunnitelmiin. Lähtötietoina on käytetty kaava-asiakirjojen lisäksi myös ilmakuvia, karttoja sekä paikkatietoaineistoa. Arvioinnin tarkastelunäkökulma on avattu arviointiohjelmassa. Vaikutukset selvitetään asiantuntija-arviona.

Tarkastelualueen (=vaikutusalueen) laajuus tulee näkyä vaikutusten raportoinnissa. Vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös muu hankealueella tapahtuva toiminta sekä jo nyt tiedossa olevat ja tulevat maankäyttöön liittyvät toiminnot. Maakuntakaavan vaikutusta tuulivoiman osalta on tarpeen avata ja täydentää arvioinnin lähtötietoihin. Tarvittaessa arviointia tulee täydentää myös maastonselvityksillä. Maastossa selvitettyjen alueiden sijainti sekä tehtyjen maastonselvitysten ajankohdat tulee dokumentoida riittävällä tarkkuudella siten, että jatkosuunnittelussa mahdollisesti tapahtuvissa voimalapaikkojen tai tielinjausten siirroissa voidaan arvioida, aiheuttaako muutokset mahdollisesti tarvetta uusille maastonselvityksille.

Vaikutusarvioinnissa tulee tarkastella hankkeen vaikutuksia myös aineelliseen omaisuuteen, kuten mahdollisuudet olemassa olevan omaisuuden käyttämiseen ja esimerkiksi metsätalouden harjoittamiseen tuulivoimalahankkeen toteutuessa.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöihin

Yleisesti

Lausunnoissa ja mielipiteissä on nostettu maisemavaikutukset yhdeksi hankkeen merkittävimmistä vaikutuksista luontovaikutusten ohella. Selvitysten ja vaikutusten arviointien avulla ratkaistaan, ovatko suunnittelualue ja ympäröivä maisemakokonaisuuksien ominaisuuksiltaan sellaisia, että sinne voidaan sijoittaa luonteeltaan teollisia, suurimittakaavaisia rakenteita. Erityisesti arvioitavaksi tulevat vaikutukset arvokkaisiin maisema-alueisiin ja kulttuuriympäristöihin ja voidaanko niiden pohjalta varmistua arvojen säilymisestä. Lisäksi huomiota tulee kiinnittää myös lähialueella olevaan asutukseen ja hankkeen vaikutuksista näiden kohteiden näkyviin.

YVA-ohjelmassa maisemaan liittyvinä selvityksinä (s. 13, 102) mainitaan havainnekuvat ja näkyvyysanalyysit. Yhteysviranomaisen katsoo, että näiden maisemavaikutusten arvioinnissa käytettävien havainnollistamismenetelmien tueksi ja taustalle tarvitaan laadukas, asiantuntijatyönä tehty maisemaselvitys. Maisema-analyysin sisältö on kuvattu lyhyesti YVA-ohjelmassa, mutta yhteysviranomaisen edellyttää, että laadittava maisema-analyysi sekä sen sisältö ja menetelmät kuvataan arviointiselostuksessa arviointiohjelman kuvausta tarkemmin, jotta maisemaselvityksen kattavuus ja luotettavuus voidaan arvioida. Kattavaa maisemaselvitystä ei voi tehdä pelkän olemassa olevan tiedon pohjalta, vaan siihen liittyen tulee tehdä uusia selvityksiä asiantuntijatyönä tarvittavine maastokäynteineen ja analyysineen. Laadukas maisemaselvitys on edellytys sille, että maisemavaikutusten arviointia voidaan tehdä luotettavasti. Yhteysviranomaisen pitää maisemavaikutusten arviointia ja kokonaisvaltaista maisemaselvitystä yhtenä keskeisenä selvittävän asiana Pitkälänvuoren hankkeen osalta, erityisesti hankealueen läheisyyteen sijoittuvien arvokohdeiden vuoksi. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota raportoinnin selkeyteen ja arvioinnissa käytettyjen menetelmien riittävään kuvaamiseen.

YVA-ohjelmassa todetaan, että maisemavaikutusten arviointi koskee myös tuulivoimaloiden tulevaa sähkönsiirron järjestämistä. Arviointimetodiikkaa ei ole tältä osin kuvattu ja se tulee kuvata arviointiselostuksessa.

Vaikutusalueet

YVA-ohjelmassa on käsitelty maisemaselvityksissä ja vaikutusten arvioinnissa käytettäviä tarkasteluvyöhykkeitä (s. 58 ja 114-115). Etäisyysvyöhykkeiden määrittelyn lähtökohdaksi on viitattu mm. Tuulivoimalat ja maisema -oppaaseen (Weckman 2006). Tässä on syytä huomata, että 15 vuotta sitten teollisen kokoluokan voimalat olivat kokonaiskorkeudeltaan alle puolet Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeessa suunnitelluista. Maisema- ja kulttuuriympäristön arvioinnissa käytettävät tarkasteluvyöhykkeiden osalta (taulukko 2) on viitattu päivitetyn Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa -oppaan (YM 2016) etäisyysvyöhykkeisiin. Tässäkin on huomattava, että viitisen vuotta sitten julkaistun oppaan lähtökohdaksi on ollut kokonaiskorkeudeltaan noin 200 m korkeat voimalat.

Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen voimaloiden kokonaiskorkeus on maksimissaan 270 m (VE1), joten edellä mainituissa oppaissa kuvattu vyöhykkeisyysjako ei välttämättä sellaisenaan päde Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen kokoluokassa. Hankkeen maisemavaikutusten arvioinnissa käytettävää vyöhykkeisyysjakoa tulee vielä selvittää ja määrittellä tarkemmin tämän hankkeen lähtökohdista ja varmistaa, että vaikutusten arvioinnissa painotettavat lähi- ja lommat vaikutusalueet on varovaisuusperiaatetta noudattaen ulotettu riittävän kauas voimaloista. Kattavat maisemaselvitykset tulee tehdä riittävän laajalta vaikutusalueelta, niin että myös vaikutusten arviointia voidaan tehdä luotettavasti.

Näkymäanalyysi ja havainnekuvat

Maisemamuutoksen havainnollistamista on YVA-ohjelman mukaan tarkoitus tehdä näkemäalueanalyysin ja havainnekuvien avulla. Havainnekuviissa voimalat kuvataan tietyistä katselusuunnasta staattisina. Todellisuudessa roottorien pyörivä liike tekee voimaloista visuaalisesti dynaamisia elementtejä. Maisemavaikutusten arvioimiseksi ja maisemamuutoksen havainnollistamiseksi havainnekuvien ja näkymäanalyysin lisäksi tulisi tutkia myös uuden sukupolven tekniikan käyttöä, kuten erilaisia videosovitteita, virtuaalimalleja tms. mallinnuksia, joissa voimalat kuvataan sellaisina, kuin ne ovat toiminnassa.

YVA-ohjelmassa todetaan, että maisemavaikutusten arvioinnin yhteydessä arvioidaan myös lentoestevalojen vaikutusta, mutta tarkempi kuvaus käytettävästä menetelmästä puuttuu. Edellä kuvattujen uudempien menetelmien hyödyntämistä myös lentoestevalojen yö- ja pimeänaikaista maisemaa muuttavien vaikutusten havainnollistamisessa tulisi selvittää.

HIA-selvitys (Heritage Impact Assessment)

YVA- ja osayleiskaavaprosessin kanssa samaan aikaan laaditaan ns. HIA-selvitystä. HIA-arvioinnin tulokset tulee esittää ja ottaa huomioon myös arviointiselostuksessa ja HIA-selvityksen kytkeytymistä hankkeeseen ja sitä, miten HIA-selvitys ohjaa hanketta, tulee avata tarkemmin arviointiselostuksessa. Myös viranomaisilta tulleissa lausunnoissa painotetaan yleisesti laadukkaita ja kattavia selvityksiä maisemavaikutusten osalta Petäjäveden vanhan kirkon osalta ja kuinka tuulivoimahanke mahdollisesti vaikuttaisi kirkon UNESCO-arvon säilymiseen.

Vaikutukset muinaisjäänöksiin

Keski-Suomen museon lausunnossa esille tuodut seikat tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa. Tuulivoimapuiston suunnitelma-alueelle tehdään hankkeen yhteydessä arkeologinen täydennysinventointi, mitä Keski-Suomen museo pitää hyvänä toimintatapana.

Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon

Arviointiohjelmassa on tuotu esille kansainväliset ja kansalliset ilmastostrategiat sekä Keski-Suomen ilmasto-ohjelma 2030 ja arvioitu hankkeen merkittävyyttä suhteessa niihin. Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeessa on tavoitteena lisätä Suomen tuulivoimakapasiteettia sekä lisätä tuulivoimalla tuotetun energian määrää ja vastata siten osaltaan ilmastopoliittisiin tavoitteisiin.

Ilmastovaikutusten arviointi kuuluu osaksi tuulivoimahankkeiden vaikutusarviointia. Myös YVA-laki edellyttää hankkeen vaikutusten arviointia ilmaan ja ilmastoon. Tuulivoimahankkeilla arvioidaan pitkällä aikavälillä olevan ilmaston kannalta myönteisiä vaikutuksia, mutta mm. metsän poistaminen voimalinjojen, voimalapaikkojen tai teiden osalta vähentää puolestaan hiilinielujen määrää.

Ilmastovaikutusten arviointitapaa ei arviointiohjelmassa ole avattu tarkemmin. Yhteysviranomaisen edellyttää, että hankkeen vaikutukset ilmastoon arvioidaan arviointiselostuksessa siten, että hankkeen ilmastovaikutusten merkittävyys ja vaikutus voidaan tältä osin arvioida. Arviointi on perusteltua tehdä asiantuntijatyönä, mutta menetelmät ja tulosten tulkinnat ja niihin liittyvät epävarmuudet tulee avata arviointiselostuksessa. Arvioinnissa voi hyödyntää aiheeseen liittyviä standardeja ja yleisesti käytössä olevia menetelmiä. Toteutuessaan hanke on pitkäikäinen ja näin ollen sen ilmastovaikutuksia on perusteltua arvioida hankkeen koko elinkaaren ajalta. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös puuston mahdollinen poistamistarve esimerkiksi sähkölinjojen osalta. Hankkeesta tulee laatia tarkempia tietoja

ilmastovaikutuksista ja laskelmia tuulivoimaloiden hiilijalanjäljestä koko voimaloiden elinkaaren ajalta mukaan lukien arvio siitä, kuinka paljon hiilinieluja jää rakentamisen alle.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin sekä maaperään

Rakentamisen yhteydessä tehtävät toimenpiteet, kuten maanmuokkaus, massojen vaihdot, läjitykset, olemassa olevien teiden vahvistamiset ja uusien rakentamiset, voivat osaltaan vaikuttaa myös alueen vesitalouteen ja vesien tilaan. Alueen pintavedet ovat pinta-alallisesti pieniä, eikä niiden tilaa ole luokiteltu vesienhoidon mukaisesti. Se ei kuitenkaan poista hanketoimijan velvoitetta olla selvillä alueen vesien nykyisestä tilasta ja hankkeen mahdollisista vaikutuksista niihin. Arviointiohjelmassa on tunnistettu mahdolliset riskit, joiden arvioidaan olevan suurimmat hankkeen rakentamisen aikana. Toiminnan aikaiset riskit arvioidaan pieniksi. Riskit on syytä ottaa huomioon ja varmistaa etenkin selvitysten pohjalta todettujen herkkien kohteiden osalta, että alueen vesien tila voidaan toiminnasta huolimatta säilyttää.

Arvioinnit tullaan laatimaan asiantuntija-arvioina. Arvioinnissa käytössä oleva aineisto ja menetelmät tulee avata arviointiselostuksessa. Alueelta selvitetty vesistö, pienvedet ja lähteet olisi hyvä merkitä kartalle selvityksen kattavuuden todentamiseksi. YVA-ohjelmassa tulee huomioida myös ympäristönsuojelulain (527/2014: 17 §) mukainen ehdoton pohjavesien pilaamiskiello, vaikka hankealue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle.

Vaikutukset luontoon, linnustoon ja Natura 2000 -kohteisiin

Arvioinnissa käytettävien tietolähteiden osalta tulee hyödyntää myös seuraavia tietolähteitä:

- Lajitietokeskuksen havaintotiedot
- Luonnontieteellisen keskusmuseon rengastusrekisterin tiedot
- BirdLife Suomi ry:n TIIRA-havaintojärjestelmän tiedot
- Metsäkeskuksen avoin metsä- ja luontotieto

Arviointiohjelmassa todetaan, että sähkönsiirto tuulivoimala-alueelta toteutetaan joko Petäjaveden sähköasemalle tai Fingridin 110 kV voimajohtoon tuulipuistoalueella. Ohjelmasta ei suoraan käy ilmi edellyttääkö voimajohdon rakentaminen uutta maastokäytävää tai uutta voimalinjaa olemassa olevan Fingridin 110 kV:n voimajohdon viereen. Arviointiohjelmassa on todettu, että sähkönsiirtosuunnitelmat tarkentuvat suunnitelman edetessä. Luontoselvitykset tulee tehdä myös voimalinjojen osalta ja vaikutukset arvioida osana hankekokonaisuutta.

Natura-kohteita ei sijaitse hankealueen lähellä eikä hankkeella arvioida olevan vaikutuksia Natura-kohteisiin.

Linnusto- ja riistavaikutusten osalta tulee vaikutusarvioinnissa ottaa huomioon Keski-Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen ja Luonnonvarakeskuksen lausunnot. Suomen metsäkeskuksen lausunnossa on nostettu esille metsälain 10 §:n mukaiset kohteet, ja ne tulee hankkeen suunnittelussa ottaa huomioon.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, hyvinvointiin ja elinkeinoihin

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida erityisellä huolellisuudella. Vaikutustarkastelut tulee tehdä riittävän laajasti myös epävarmuudet huomioon ottaen. Arviointi on tehtävä riittävällä asiantuntijuudella ja käytettävät lähtötiedot ja analysoinnin tulokset on esitettävä arviointiselostuksessa, jotta niiden perusteella voidaan tarkastella arvioinnin luotettavuutta. Arvioinnissa on otettava huomioon myös hankkeen johdosta mahdollisesti tulevat virkistyskäyttörajoitteet alueelle.

11.5.2021

Sosiaaliset vaikutukset

Hankkeiden kokemusperäinen arviointi on haastavaa. Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen sosiaalisia vaikutuksia pyritään arvioimaan mahdollisimman objektiivisesti ja tavoitteena on selvittää lähiasukkaiden ja muiden osallisten todelliset näkemykset juuri kyseiseen hankkeeseen liittyen.

Lähialueen asukkaille tehdään internet-pohjainen yleisökysely, johon voivat vastata myös kaikki kuntalaiset sekä asiasta kiinnostuneet. Lisäksi hyödynnetään mielipiteissä ja yleisötilaisuuksissa saatua palautetta. Arvioinnissa hyödynnetään soveltuvilta osin myös muiden vastaavien hankkeiden ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointituloksia. Hankkeen ihmisiin kohdistuvat vaikutukset koskevat erityisesti lähi-asutusta. Osana sosiaalisten vaikutusten arviointia arvioidaan miten ihmiset kokevat tuulivoimaloiden aiheuttaman melun elinympäristössään.

Melu ja välkevaikutukset

Arviointiohjelmassa ei ole mainittu valittavaa melumallia, jolla voimaloiden melu tulaaan mallintamaan. Arviointiohjelman mukaan melumallinnukset laaditaan Ympäristöministeriön ohjeen 2/2014 (Tuulivoimaloiden melun mallintaminen) mukaisesti myöhemmin valittavalla mallilla. Ympäristöministeriön ohjeen mukaan mallinnuksessa tulee käyttää alueelle suunnitellun voimalatyypin ominaisuustietoja. Mikäli tarkat tyyppitiedot eivät ole saatavilla, käytetyt lähtötiedot ja mallinnusperusteet kuvataan erityisen tarkasti ja arvioinnissa korostetaan varovaisuusperiaatetta. Tuulivoimaloiden melun ohjearvona tulee käyttää 1.9.2015 voimaan tulleen Valtioneuvoston asetuksen mukaisia tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoja (Valtioneuvoston asetus 1107/2015). Sisämelun osalta arvioinneissa tulee käyttää asumisterveysasetuksessa (sosiaali- ja terveysministeriön asetus 545/2015) annettuja ohjeellisia enimmäisarvoja pienitaajuiselle melulle. Rakentamisen aikainen melu voidaan arvioida asiantuntija-arviona perustuen vastaavantyyppisten rakentamistoimenpiteiden aikana todettuihin meluvaikutuksiin.

Arviointiohjelmassa todetaan, että ympäristöministeriön ohjeen mukaan melupäästön takuuarvoon sisällytetään koko laskennan epävarmuus, jolloin äänen etenemislaskennassa voidaan käyttää standardiin ISO 9613-2 perustuvia vakioituja etenemiseen liittyviä sää- ja ympäristöolosuhdearvoja. ISO 9613-2 -malliin perustuva mallinnus on muodostunut yleiseksi käytännöksi tuulivoimahankkeiden kaavoitus- ja YVA-vaiheissa.

Pientaajuista ääntä tarkastellaan erikseen 1/3-oktaaveittain taajuusalueella 20–200 Hz soveltaen Tanskan ympäristöministeriön julkaisemaa ohjetta. Laskennan lähtökohtana on standardi ISO 9613-2 ja mallinnus laaditaan Ympäristöministeriön ohjeen 2/2014 "Tuulivoimaloiden melun mallintaminen" mukaisesti.

Jyväskylän kaupungin ympäristöterveydenhuolto toteaa lausunnossaan, että arviointiohjelmaan tulee sisällyttää ohjelmassa mainittujen tuulivoimaloiden ulkomelutasojen ohjearvojen lisäksi ns. asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaiset melun toimenpiderajat sekä tarkastelu näiden toimenpiderajojen toteutumisesta rakennuksen sisätiloissa. Edelleen lausunnossa todetaan, että pienitaajuisen melun tarkastelussa asuntojen rakenteiden ääneneristävyydenä käytetään ympäristöministeriön mallinnusohjeen mukaista tanskalaista DSO 1284 ääneneristävyttä. Tämä vastaa tanskalaista rakentamistapaa. Rakennusten ulkovaipan ääneneristävyys voi vaihdella paljonkin ja lausunnossa edellytetään asumisterveysasetuksen mukaisten toimenpiderajojen alittumista jokaisessa asuintalossa sen ääneneristyksestä riippumatta. Vaikutusten arvioinnissa on ympäristöterveydenhuollon mukaan tarkoitukseenmukaisempaa käyttää kotimaisen tutkimuksen (Turun ammattikorkeakoulun raportti 265) mukaisia eristävyysarvoja, jotka tutkimuksen mukaan toteutuvat vähintään 84 % suomalaisissa pientaloissa. Yhteysviranomaisen katsoo, että laskennan eristävyysarvoina tulee käyttää niitä tietoja, joilla varovaisuusperiaatteen mukaisesti

11.5.2021

saadaan tilannetta parhaiten kuvaava tulos. Valittu ääneneristävyysarvo tulee perustella arvioinnin yhteydessä.

Yhteysviranomaisen edellyttää, että tehtävät melumallinnukset tulee lähtökohtaisesti laatia niille voimaloille, joita hankkeeseen suunnitellaan, myös voimaloiden korkeudet, sijaintipaikat, lukumäärät jne. huomioon ottaen. Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaan arvioinnissa voidaan tarkastella useita tuulivoimalatyypin-, lukumäärä- ja sijoitusvaihtoehtoja ja mallintaa eri vaihtoehtojen tuottamia melualueita. Lähtökohtaisesti melumallinnustarkastelun tulee perustua tuulivoimaloiden melupäästön ylärajatarkasteluun. Tekniikan kehittyessä tulee käyttää mahdollisimman pitkälti nykyisen tietämyksen mukaisia voimalamalleihin perustuvia tai ennustettavia lähtömelutasoja siihen lisättävillä varmuusarvoisäyksellä.

Yhteysviranomaisen edellyttää, että melun mallintaminen ja mallin tulosten raportointi tehdään voimassa olevan ympäristöministeriön ohjeen mukaisesti (2/2014). Ohjeen mukaisesti mallinnusta tarkennetaan huomioimalla valittujen tuulivoimalatyyppien melupäästön mahdolliset erityispiirteet, kuten impulssimaisuus, kapeakaistaisuus/tonaalisuus ja merkityksellinen sykintä (amplitudimodulaatio). Edelleen ohjeen mukaisesti sanktio tulee tarvittaessa huomioida laskennan lähtöarvoissa, mikäli tiedetään tuulivoimalan melupäästön sisältävän kapeakaistaisia/tonaalisia komponentteja ja voidaan arvioida näiden erityispiirteiden olevan kuulohavainnoin erotettavissa ja ohjeistuksen mukaisesti todennettavissa melulle altistuvalla alueella. Melualueet tulee esittää kartalla, mihin on merkitty melulle altistuvat kohteet.

Varjostusmallinnuksessa eli välkemallinnuksessa tulisi huomioida myös tuulivoimaloiden lähialueen asuin- ja loma-asutuksen maankäytön, lähinnä puuston, muuttuminen tuulivoimaloiden käytössä olon elinkaaren aikana. Suomessa ei ole viranomaisten antamia yleisiä määräyksiä tuulivoimaloiden muodostaman varjostuksen enimmäiskestoista eikä varjonmuodostuksen arviointiperusteista. Arviointiperusteet on kuvattu arviointiohjelmassa ja mallinnus tullaan laatimaan matemaattisesti WindPRO-, WindFarmer- tai vastaavalla ohjelmalla. Mallinnuksen perusteella arvioidaan tuulivoimaloiden varjostusvaikutuksia. Hankkeessa noudatetaan lähtökohtaisesti käytäntöä, jossa saatuja mallinnustuloksia verrataan Ruotsissa käytössä oleviin ohjearvoihin. Ruotsin ohjearvo varjostuksen osalta on 8 tuntia varjostusta vuodessa. Arviointitapaa yhteysviranomaisen pitää riittävänä. Käytettävä ohjelma ja menetelmän tarkempi kuvaus tulee esittää arviointiselostuksessa.

Vaikutukset elinkeinoihin

Yhteysviranomaisen edellyttää, että hankkeen mahdolliset vaikutukset elinkeinotoiminnan harjoittamiseen etenkin alueen lähivaikutusalueella tulee arvioida riittävällä tavalla, niin että vaikutuksen merkittävyyttä voidaan arvioida. Vaikutukset aineelliseen omaisuuteen tulee arvioida YVA-lain 2 §:n mukaisena, millä tarkoitetaan vaikutusten arviointia siltä osin, miten hanke vaikuttaa mahdollisuuden käyttää kiinteää tai irtainta omaisuutta (ei rahallista arviointia).

Vaikutukset liikenteeseen ja ilmailuturvallisuuteen

Pitkälänvuoren tuulivoimapuiston hankealue sijoittuu osin vt 23 ja Jyväskylä-Haapajärvi -radan eteläpuolelle. Väylävirasto tuo lausunnossaan esille, että vaikutusten arvioinnissa ei ole otettu huomioon rataa kohdistuvia vaikutuksia, joilta osin vaikutusten arviointia tulee täydentää. Arviointia tehtäessä vaikutukset tulee arvioida radan osalta ja suunnittelussa noudattaa Väyläviraston ohjeistusta myös tältä osin (Liikennevirasto 8/2012). Lisäksi suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon Väyläviraston lausunnossa todetut ohjeistukset voimajohtojen ja kaapeleiden sijoittamista sekä erikoiskuljetuksia koskevat ohjeistukset.

11.5.2021

Arviointiohjelmassa on esitetty kuinka vaikutukset liikenteeseen tullaan arvioimaan. Hankealueen tiestön suunnittelussa tulisi hyödyntää mahdollisimman hyvin olemassa oleviin metsäautoteitä ja siten pyrkiä välttämään metsäalueiden pirstoutumista. Mikäli uusia tielinjauksia tarvitaan, tulee myös näiltä osin täydentää vaikutusten arviointia tarpeellisilta osin.

Mikäli teiden rakenteita joudutaan vahvistamaan, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Lisäksi yhteysviranomaisen muistuttaa, että tiettyihin tiealueella tehtäviin toimenpiteisiin vaaditaan lupa. Samoin uusien yksityistieliittymien rakentaminen tai olemassa olevien liittymien parantaminen edellyttävät ELY-keskuksen myöntämää liittymälupaa. Pelastus- ja turvallisuustoimien osalta on syytä noudattaa pelastuslaitoksen ohjeistusta ja liikenneturvallisuuden osalta Traficommin ohjeistusta.

Vaikutukset viestintäyhteyksiin

Yhteysviranomaisen katsoo, että on tärkeää varmistaa eri viestintäyhteyksien toimivuus alueella myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Mahdolliset ongelmat tulee selvittää ennen hankkeen toteuttamista ja hakea niille ratkaisut ja tarvittaessa tehtävä myös riittävät selvitykset ongelmien välttämiseksi. Yhteysviranomaiselle tulleissa puheluissa on nostettu esille huoli jo nykyisellään huonoista viestintäyhteyksistä. Yhteysviranomaisen katsoo, että viestintäyhteyksien toimivuus tulee varmistaa ja mahdolliset riskit tältä osin tulee tunnistaa ja ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa. Tämä edellyttäne yhteistyötä eri viestintä- ja tutkayhteyksien ylläpidosta vastaavien tahojen kanssa.

Arvioinnin epävarmuustekijät

Hankkeen vaikutusarviointiin liittyy tiettyjä epävarmuustekijöitä. Lisäksi käytössä olevien lähtötietojen tarkkuus voi vaihdella, vaikka selvityksiä varten tulee pyrkiä hankkimaan viimeisin ja ajankohtaisin tieto. YVA-selostuksessa tullaan kuvaamaan miten epävarmuustekijät on huomioitu vaikutustenarviointia laadittaessa. YVA-selostuksessa tulee esittää vaikutustyyppittäin epävarmuustekijät, jotka voivat vaikuttaa lopulliseen vaikutusten arviointiin.

Haitallisten vaikutusten ehkäisy ja niiden lieventämiskeinot

Yhtenä keskeisenä tavoitteena on selvittää mahdollisuuksia ehkäistä ja lieventää hankkeesta syntyviä haittoja. Lähtökohtaisesti toiminta tulisi suunnitella niin, että toiminta on yhteensovittavissa alueen muiden toimintojen kanssa eikä hankkeella olisi merkittäviä ympäristövaikutuksia.

YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaisesti arviointiselostuksessa on oltava ehdotus toimiksi, joilla vältetään, ehkäistään, rajoitetaan tai poistetaan tunnistettuja merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hankkeen vaikutusten ehkäisemiseen tai lieventämiseen esitetyt keinot tulee olla myös toteuttamiskelpoisia.

Arviointiohjelman mukaan hanke tullaan toteuttamaan parasta käyttökelpoisista tekniikkaa (BAT) noudattaen ottaen huomioon suomalaiset käytännöt. YVA-menettelyn aikana kerätään aineistoa hankkeen jatkosuunnittelun tueksi. Selostusvaiheessa tullaan esittämään menetelmiä, joilla haitalliset vaikutukset pyritään minimoimaan ja mahdollisten häiriö- ja onnettomuustilanteiden päästöt ympäristöön estämään. Yhteysviranomaisen toteaa lisäksi, että arviointiselostuksessa on hyvä tuoda esille, kuinka paljon kyseinen lieventämiskeino vähentää arvioitua haittavaikutusta. Vaikutuskohtaiset ehkäisy- ja lieventämiskeinot tulee esittää Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa. Haitallisten

11.5.2021

vaikutusten lieventämiskeinot tulee olla tarvittaessa toteuttamiskelpoisia ja riittävän konkreettisia.

Vaikutusten seuranta

Arviointiohjelmassa todetaan, että arviointiselostukseen laaditaan toimintaohjelma hankkeen vaikutusten seuraamiseksi. Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa tulee olla yleistaso tarkempi esitys seurannan kohteista ja menetelmistä. Seurantaohjelman tulee kohdentua erityisesti hankkeen merkittäviin ympäristövaikutuksiin, jotka on todettu ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä.

Vaikutusarvioinnin raportointi

Arviointiselostuksessa tulee olla yleistajuinen ja havainnollinen yhteenveto valtioneuvoston asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaisesti arvioinnin tuloksista ja selkeä vertailu eri vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuudesta ympäristövaikutusten arvioinnin tulosten pohjalta. Arviointiselostuksessa tulee kiinnittää huomiota karttojen selkeyteen ja havainnollisuuteen. Arviointiselostuksen raportoinnissa kannattaa hyödyntää taulukkomuotoisia yhteenvetoja esimerkiksi eri vaihtoehtojen tarkastelussa ja vaikutusten arvioinnissa. Lisäksi vaikutusarvioinnin luettavuuden selkeyttä lisäksi jokaisen arvioidun teeman kohdalla tiivistetysti kerrotut vaikutukset ja kuinka mahdollisia haittoja voidaan lieventää. Arviointimenetelmät tulee kuvata riittävällä tavalla ja ymmärrettävästi. Arviointiselostuksen yhteydessä tulee toimittaa myös arviointiin liittyvät erilliset selvitykset ja raportit tarpeellisilta osin.

Yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen

Arviointiselostuksessa on esitettävä YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaan selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon.

Yhteysviranomaisen johtopäätökset

Arviointiohjelma sisältää pääpiirteissään ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen (277/2017) 3 §:n mukaiset asiat. Arviointiselostuksessa tulee esittää edellä mainitun asetuksen 4 §:n mukaiset tiedot siinä määrin, jotka ovat tarpeen perustellun päätelmän tekemiselle ottaen huomioon kulloinkin saatavilla oleva tietämys ja arviointimenetelmät. Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen vaikutusten arviointi voidaan laatia arviointiohjelmassa esitetyn mukaisesti ottaen lisäksi huomioon tässä lausunnossa esiin tuodut seikat.

Arviointiohjelma on rakenteeltaan johdonmukainen ja otsikkotasolla jäsentely on selkeää. Erityisesti maisema ja kulttuuriympäristöjen nykytilan kuvaukset on tehty lähtötiedoiltaan huolellisesti, joskin yhteysviranomaisen edellyttää joitakin täydennyksiä mm. perinnemaisemien osalta sekä viittaa Keski-Suomen maakunnalliseen maisemaselvitykseen, jota voi hyödyntää maiseman yleispiirteiden kuvaamisen lähtötietona. Myös luontoympäristön kuvaukset ovat lähtötiedoiltaan hyvät, ja niitä tullessaan täydentämään ja päivittämään hankkeen muutoksen johdosta. Suunnitelmassa on tunnistettu tässä vaiheessa todennäköisesti merkittävimmät ympäristövaikutukset.

Esitetystä arviointiohjelmassa on tietyiltä osin täydennettävää, mm. nykytilan kuvauksen sekä vaikutusarvioinnin ja käytettävien aineistojen ja menetelmien kuvauksen osalta. Arviointiselostusta laadittaessa tulee huomioida yhteysviranomaisen lausunnossa esitetyt täydennystarpeet, jotta arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla ja täyttää YVA-asetuksen 3 §:n mukaiset

11.5.2021

vaatimukset. Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt näkökohdat on syytä huomioida arviointiselostuksen laadinnassa ja hankkeen jatkosuunnittelussa. Myös vaikutusarvioinnin aikana esille tulleet seikat tulee ottaa huomioon vaikutusarvioinnin edessä, mikäli niillä on hankkeen vaikutusten arvioinnin kannalta merkitystä. Arviointiselostuksessa on oltava hankkeesta yleistajuinen ja havainnollinen yhteenveto asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaisesti sekä luettelo lähteistä, joita on käytetty selostukseen sisältyvien kuvausten ja arviointien laadinnassa. Tehdyt oletukset ja yleistyksiset sekä selvityksiin liittyvät epävarmuudet on tuotava esille.

Arviointiohjelmassa on esitelty vaikutusarvioinnin osa-alueet sekä kerrottu yleisellä tasolla menetelmistä, joilla arviointi tullaan toteuttamaan. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota raportoinnin selkeyteen ja raportoinnin tarkkuuteen ja riittävyteen niin lähtötietojen, menetelmien kuin loppuarvioinninkin osalta. Vaikutusalueiden laajuudet tulee esittää vaikutustyypeittäin havainnollisesti, esimerkiksi kartalla, jotta niistä voidaan muodostaa riittävän hyvä kokonaiskuva vaikutusalueiden laajuudesta, jakautumisesta vaikutustyypeittäin ja arvio vaikutuksen merkittävydestä. Karttojen luettavuus tulee olla selkeä ja mittakaava kyseiseen tarkoitukseen sopiva.

Ottaen huomioon Pitkälänvuoren tuulivoimala-alueen sijainti, yhteysviranomaisen pitää tärkeänä hankkeen aiheuttamien vaikutusten kattavaa ja riittävää selvittämistä erityisesti maisemaan ja kulttuuriympäristön kohteisiin, luonnonympäristön arvo-kohteisiin sekä ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta. UNESCO-kohteen, Petäjäveden vanhan kirkon, HIA-selvityksen merkittävyys ja tulokset sekä vaikutus tuulivoimalahankkeen toteuttamiseen tulee esittää arviointiselostuksen yhteydessä. Yhteysviranomaisen korostaa myös, että alueella tulee yhteensovittaa mm. kaksi hyvin erityyppistä toimintaa, toisaalta kulttuurihistorialliset arvot ja toisaalta teollisempaa energiantuotantoa, jotka tuovat omat haasteensa hankkeen sijoittumiselle alueelle. Alueen sijainti ja ympäristö huomioon ottaen yhteysviranomaisen pitää tärkeänä hankkeen vaikutusten lieventämiskeinojen selvittämistä sekä yleistasoa tarkempaa esitystä hankkeen vaikutusten seuraamiseksi sekä eri toimintojen yhteensovittamisen tarkastelua.

Yhteysviranomaisen lausunnosta tiedottaminen

Keski-Suomen ELY-keskus lähettää laatimansa yhteysviranomaisen lausunnon hankkeesta vastaavalle ja Petäjäveden kunnalle. Lisäksi lausunto lähetetään tiedoksiantoa varten Keuruun kaupungille sekä tiedoksi asianomaisille viranomaisille ja lausunnon antaneille tahoille. Yhteysviranomaisen lausunto on yleisesti nähtävillä Keski-Suomen ELY-keskuksen verkkosivulla osoitteessa www.ymparisto.fi/pitkalanvuorentuulivoimahankeYVA.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt limnologi Arja Koistinen ja ratkaissut johtaja Kari Lehtinen.

11.5.2021

Liitteet Suoritemaksun määrittämisestä koskeva oikaisuvaatimusohje

Tiedoksi Keuruun kaupunki
Lausuntopyyntöön saaneet tahot

Suoritemaksu
4 000 euroa (5–10 henkilötyöpäivää)

Maksun peruste

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (897/2009) 25 §
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2021 (TEM/2020/213)

Laskun lähettäminen

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta

Oikaisun hakeminen maksuun

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskukselta. Lausunnon liitteenä ovat ohjeet maksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

11.5.2021

SUORITEMAKSUN MÄÄRÄÄMISTÄ KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOHJE

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että suoritemaksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden (6) kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Maksu on määrätty kirjeen etusivulle merkittynä päivänä. Kuuden kuukauden määräaika päättyy sinä määräkuukauden päivänä, joka järjestysnumeroltaan vastaa päätöksen antopäivää. Jos vastaavaa päivää ei ole siinä kuussa, jona määräaika päättyisi, on sen kuukauden viimeinen päivä määräajan loppupäivä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Sen voi toimittaa henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköpostilla taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava

- maksu, johon oikaisua haetaan
- miltä kohdin maksuun haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan, sekä
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä, sekä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja. Asianajajan ja julkisen oikeusavustajan on esitettävä valtakirja ainoastaan, jos viranomainen niin määrää. Jos sähköisessä oikaisuvaatimuskirjelmässä on selvitys asiamiehen toimivalta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa.

Oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä.

Käyntiosoite
Postiosoite
Vaihde
Sähköposti

Cygnaeuksenkatu 1, 40100 Jyväskylä
PL 250, 40101 Jyväskylä
0295 024 500
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Oikaisuvaatimuksen käsittelystä ei peritä maksua.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen voi hakea valittamalla muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Tämä asiakirja KESELY/2074/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/2074/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Koistinen Arja 12.05.2021 10:50

Ratkaisija Lehtinen Kari 12.05.2021 10:50